

BUITEN

11^E JAARGANG N^O. 21.

ZATERDAG 26 MEI 1917.

Foto C. Steenberg.

DE „VONDELKERK” OF KERK VAN HET H. HART, TE AMSTERDAM, EEN VAN DE FRAAISTE KLEINERE KERKGEBOUWEN, DOOR DR. CUYPERS ONTWERPEN.

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

DE BELANGWEKKENDE GESCHIEDENIS VAN MEVROUW

BALFAME, DOOR GERTRUDE ATHERTON (21)	BLZ. 242
DIEREN-LEEFTIJDEN, DOOR H.	„ 243
ZIERIKZEE, DOOR D. V., (GEÏLLUSTREERD), (VERV.)	BLZ. 244—247
TROPISCHE ZINNE-BEELDEN, DOOR TROPICUS	BLZ. 245
DR. P. J. H. CUYPERS, (GEÏLLUSTR.)	BLZ. 241, 248, 249 EN 252
DE VELDBOUQUET, DOOR ELISE F. RUTGERS	BLZ. 249
DE LAMA'S, DOOR J. J. HOF, (GEÏLL.), (SLOT)	BLZ. 250 EN 251
HET AMERIKAANSCH DUEL, DOOR EWALD GERHARD	
SEELIGER (26)	BLZ. 251

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Tevens gelieve men achter op de foto's duidelijk aan te geven, wat ze voorstellen.

Afzonderlijke Nummers kosten 8 dagen na de verschijning 15 cts., daarna wordt de prijs 25 cts.

De belangwekkende geschiedenis van Mevrouw Balfame

(21) DOOR GERTRUDE ATHERTON.

ALYS volgde zonder zich te verzetten. De slag was zoo plotseling gevallen; zij had zoo weinig geloofd in de macht der wet, dat deze de hand zou kunnen leggen op een vrouw als mevrouw Balfame, en nog minder dat zij den misdaad begaan had; voor het oogenblik vergat zij haar jaloersche vijandigheid, en herinnerde zich enkel, dat de beste vriendin harer moeder en van haar eigen kindschheid in ernstige moeilijkheden verkeerde.

Mevrouw Cummack was reeds vooruitgelopen en toen zij binnentraden, was zij bezig twee zware valiezen van de groote kast naar het bed te dragen.

Haar gelaat brandde en was nat van tranen, maar zij was een van die bijzonder handige huisvrouwen, die werktuigelijk iedere moeilijkheid onder de oogen zien en handelen terwijl anderen nog moeten nadenken. „Ik ben blij dat jij ook gekomen bent, Alys,” zeide zij. „Doe die laden in de commode eens open, dan zal ik eruit halen wat er noodig is. Natuurlijk zullen ze die belachelijke beschuldiging met een paar dagen wel laten varen — maar toch!! Enfin, als het dan allemaal idioten daar ginds in Dobton zijn, dan kunnen we hier nog wel even een koffer komen pakken. Het zou onzin zijn hem nu mee te nemen, en Sam zal hemel en aarde bewegen om ze ertoe te brengen borgstelling aan te nemen. Trek je beste zwart aan, Enid, en draag je sluijer, dan kunnen ze je niet kijken.”

Terwijl zij nog om beurten praatte en snikte, ging mevrouw Balfame, wier hersenen nooit helderder waren geweest, naar de badkamer en ledigde den inhoud van een er-onschuldig-uitziend medicijnfleschje in den afvoerbuis van de waschtafel. Zij vreesde den jongen Broderick nog meer dan den districtsadvocaat, die, per slot, de vriend van haar man was geweest — en inderdaad al de politieke kruimkens uit die milde doch wikkende en wegende hand had gegeten. Zij herinnerde zichzelve eraan, dat zij steeds voorkomend tegen hem was geweest, (op verzoek van haar man, want zelf beschouwde zij den man als een worm, en niets meer) als hij aan haar tafel had gegeten, en zij voelde zich er zeker van, dat hij haar heimelijk zou begunstigen, welke ook overigens zijn plicht was.

Bovendien behoorde hij tot degenen die reeds vuur spuwden als zij den naam van den machtigen Kraus maar hoorden noemen, en die hem, vooral na het uitbreken van den oorlog, graag de gemeente hadden uitgejaagd.

Hoe handig mevrouw Balfame overigens ook was, deed zij nu

iets, dat haar, had zij de gevolgen ervan kunnen overzien, danig zou berouwd hebben. Zij vergat namelijk de deur der badkamer te sluiten, en ook viel het haar niet in om om te kijken. Alys, die voor het bureau stond, en toevallig in den spiegel keek, zag haar het fleschje leeggieten en omspoelen. De vermoedens van Broderick omtrent het glas limonade schoten de jonge artiste weder te binnen; en van dat oogenblik af aan geloofde zij in de schuld van mevrouw Balfame.

Alhoewel haar handen beefden, nam Alys uit de naar lavendel riekende laden het hoogst kuische ondergoed van de leidster van de Elsinoresche hoogere kringen, en zoodra de beide valiezen waren ingepakt, haastte zij zich mevrouw Balfame's sluijer te schikken en deze zoo goed vast te spelden dat er verder geen kussen konden worden gewisseld. Alys had er geen flauw idee van wat zij verder in de zaak moest doen, doch een vrouw te kussen, die zij schuldig aan moord waande, en die zij wellicht onder dwang van buiten zou moeten verraden, dat wilde zij niet. Plotseling even achterhoudend geworden alsof zij zelve een misdaad te verbergen had, ging zij zelfs mee naar buiten, met mevrouw Balfame, naar den auto, en hielp de opdringende vrouwelijke reporters wegdrijven, van wie zij er verscheidene herkende. Op hun beurt voerden zij haar triomfantelijk mee, vastbesloten haar het een of andere verhaal te ontlokken voor de bladen van den volgenden dag.

XX.

Mevrouw Balfame werd snel als een wervelwind in tien minuten naar Dobton gereden — zelve, naar zij geloofde, het middelpunt van een wervelwind. De auto werd achtervolgd door drie andere auto's, waarin vertegenwoordigers van de pers gezeten waren, en die voorbijschoten juist voor zij het gerechtsgebouw van Dobton bereikte, opdat de inzittenden eruit konden springen, en hun camera's opstellen. Er stonden reeds verscheidene verslaggevers en verslaggeefsters voor het gesloten hek van de gevangenis-binnenplaats, verscheidene met fotoestellen in de hand.

Doch nogmaals werd het lezend publiek gedwongen zich tevreden te stellen met een appetijtelijk relaas, geïllustreerd met een zwarte mummy.

Mevrouw Balfame liep langs hen heen met haar krampachtig-ineengeslagen handen onder haar sluijer, doch schijnbaar kalm en onverschillig. De verslaggeefsters waren enthousiast en de reporters bewonderden en verfoeiden haar meer dan ooit. Je ware vrouw huilt altijd als ze in moeilijkheden verkeert, juist zooals zij ook bloost en beeft als een man haar uitkiest om zijn gezellin door het leven te zijn.

De cipier en zijn vrouw, die hun nieuwe kwartier eerst een paar weken tevoren hadden betrokken, waren er zonder een woord van protest weder uitgetrokken, en met een ongewone opwindung. Wat een zalig vooruitzicht, na allerlei luidschreeuwende dronkaards, aan morphine verslaafden en makke handelszondaars!

De deuren sloegen toe; mevrouw Balfame besteeg haastig de trap, en was nog juist kalm genoeg om een uitroep van voldoening te slaken, en de cipersvrouw, juffrouw Larks, te danken, toen zij zag dat er bloemen op tafel en zelfs op de vensterbanken stonden.

„Ik geloof dat u er best doorheen zult kommen,” zei juffrouw Larks. „Maak 't u eerst maar even makkelijk, en dan breng ik subiet uw lunch boven.”

Mevrouw Cummack en mevrouw Gifning waren met mevrouw Balfame in de auto meegekomen, en bijna onmiddellijk daarop kwamen Cummack en verscheidene andere mannen van stand aan, om haar, met bleeke, onthutste gezichten te verzekeren dat zij hun uiterste best aan het doen waren om haar er op borgstelling weder uit te krijgen. Terwijl zij trachtte haar lunch te eten, ging de bel van de telefoon, en er kwam wat meer leven in haar strakke gezicht, toen zij de krachtige, vertrouwen-inboezemende stem van Rush herkende. Hij had het nieuws in de vroege editie van de middagbladen gelezen, terwijl hij in New York was, en had naar Dobton getelefoneerd en bevonden dat zijn onmiddellijke vrees bewaarheid was, en zij zich in de districtgevangenis bevond. Hij ried haar aan den moed erin te houden, en beloofde om vier uur bij haar te zullen zijn.

Toen verzocht zij haar vriendinnen heen te gaan en haar zoo mogelijk wat te laten rusten en slapen; zij begrepen hoe ernstig dit onderhoud met haar advocaat moest zijn. Toen zij alleen was echter, nam zij de spreekbuis van den haak, en riep het kantoor van Dr. Anna Steuer op. Van het oogenblik harer arrestatie af was zij er zich vagelijk bewust van geweest, hoezeer zij deze oudste en trouwste harer vriendinnen noodig had. Zij besepte met iets als een schok, terwijl zij zat te wachten tot de Centrale haar zou verbinden, dat zij veel meer op deze sterke, onpretentieuze vrouw had gesteund dan haar kalme, zelfgenoegzame geest ooit had willen toegeven.

Dr. Anna's assistent beantwoordde den oproep, en toen zij mevrouw Balfame's stem herkende, kon zij zich niet langer inhouden en begon luid te huilen. „O, houd u toch kalm,” zeide mevrouw Balfame ongeduldig. „Ik verkeer absoluut niet in gevaar. Verbind mij met den dokter.”

„O, dat is het niet alleen. Arme . . . arme dokter! Ze is al dagen lang heelemaal niet goed geweest, en vanmorgen zakte ze in elkaar en ik liet Dr. Lequer halen, en hij zei dat het typhus was, en liet de brancard halen en haar naar het Brabant Hospitaal vervoeren. Het laatste wat zij zei — fluisterde — was, dat ik u vooral niet mocht verontrusten, dat u 't gauw genoeg zou hooren . . .”

Mevrouw Balfame hing de spreekbuis, die bijna aan haar beven-

de hand ontviel, weder aan den haak. Zij werd koud van angst. Anna ziek! En dat, nu zij haar het meeste noodig had! Een klein venstertje in haar brein ging onwillig open, en het bijgeloof sloop naar binnen. Buiten dat open venster leek zij het deinen van een ziedend en onweerstaanbaar getij te hooren. Had het al deze jaren gewacht om de dijken om haar welgeordend leven te overstroommen en haarzelve weg te vagen, den chaos in? Zij fronste de wenkbrauwen en vormde haar gedachten in nuchterder bewoordingen. Keerde de Fortuin haar den rug toe? Als zij aan Dwight Rush dacht, deinsde zij enkel terug. Als ook hem eens iets overkwam — en waarom zou dit niet? Iederen dag werden er menschen gedood door auto's, en hij had een verstrooide manier van loopen. . . .

Zij sprong op en liep de beide kamers der suite op en neer, vastbesloten zich kalm te houden, en boos op zichzelf. Zij herkreeg haar geestelijk evenwicht, (dat zoo zelden verstoord werd door verbeeldingsvluchten) doch haar moed was geheel verdwenen, en zij zat met haar ellebogen op haar knieën en haar handen tegen haar gelaat gedrukt, toen Rush precies om vier uur binnentrad. Hij schrok bij het zien van het gelaat dat zij naar hem oprichtte. Het leek ouder doch onverklaarbaar meer aantrekkelijk. Haar onverstoorbare kalmte had zelfs hem soms geprikkeld, hoewel zij zijn onschuldig ideaal van een groote dame was.

De cipier, die de deur had opengesloten, liet hen alleen, en Rush ging zitten en nam haar beide handen in zijn warmen vertrouwen-inboezemenden greep.

„Je moet heelemaal niet bang zijn,” zeide hij. „Je moet er vooral aan denken, dat de politieke partij van je man op 't oogenblik aan 't laadje zit, en eenvoudig om je arrestatie lacht. Zij zijn er zekerder van dan ooit, dat de een of andere politieke vijand het gedaan heeft. Balfame's humeur werd hoe langer hoe slechter, en hij had veel vijanden, zelfs in zijn eigen partij. Maar z'n politieke vrienden zullen alles doen wat ze kunnen om je vrij te krijgen, en ze kunnen heel wat doen, geloof dat maar. . . .”

„Maar op welke gronden ben ik gearresteerd? Wat hebben die ellendingen tegen de Grand Jury gezegd? Zal me dat dan nooit gezegd worden?”

„Ja, zeker wel. Het staat in al de middagbladen, want een van de verslaggevers kreeg de getuigenverklaringen vóór de Grand Jury dit deed.”

Hij had zijn overjas uitgetrokken, liep het vertrek door, en nam een exemplaar van „Het Avondnieuws” uit een zak. Ze keek het door terwijl zij haar lippen van haar tanden terugtrok. Er stond niet alleen het verhaal in dat de ondernemende mijnheer Bruce Frieda en Conrad Jr. had weten te ontlokken, doch ook een bevestiging van de beweringen van de meid, dat zij, gewaarschuwd door den familie-vriend en advocaat, meneer Dwight Rush, om te verdwijnen, integendeel naar Papa Kraus om raad gegaan was. Er werd echter met geen woord van apersing gerept.

„Dus het publiek gelooft al dat ik een moordnares ben! Ongetwijfeld moest ik mezelf hier al even gemakkelijk van laten overtuigen. 't Is allemaal zoo glashelder uitgelegd!” Mevrouw Balfame zeide dit zeer kalm, doch met groote bitterheid. „Ik zal nu waarschijnlijk wel terecht moeten staan. . . . al maar meer publiciteit. Niemand zal het ooit vergeten. Denk je dat het waar is, dat de jonge Kraus mij dien avond gezien heeft?”

„God weet het!”

Hij stond op en liep zenuwachtig de kamer op en neer. „Ik wou dat ik dat maar zeker wist. Dat is juist het punt waar ik het meeste aandacht aan moet wijden. . . . of jij moet toegeven dat je uitging of niet. De Grand Jury en Gore gelooven van wel. De jonge Kraus heeft een erg goede reputatie. Frieda heeft zich altijd goed gedragen. En bovendien zitten er zes Duitschers in de Grand Jury. We moeten ervoor zorgen dat er geen enkele in de Eind Jury-komt te zitten. Gore wil almaar gelooven. . . .”

„Maar hij was toch een vriend van Dave.”

„Dat is het juist. Daar legt hij óók den nadruk op. Hij doet alsof hij vervuld is met rechtmatigen toorn omdat jij zijn ouden vriend gedood hebt. Vertrouw nooit een districtsadvocaat. Het eenige waar zij om geven is, er zich bovenop te werken, en bovendien heeft hij zijn heele carrière nog te maken. Even voordat ik hier kwam, heb ik hem nog gesproken; hij was ongeveer evenvol van whiskey-sodas, als van het „onbetwistbare feit”, dat jij de eenige was die er een beweegreden toe kondt hebben. Nee, nee, dat moet je niet doen!”

Mevrouw Balfame kon haar emotie niet langer bedwingen. Zij legde haar armen op tafel en liet het hoofd erop rusten. Meer dan eens in haar leven had zij tranen gestort, zoowel echte als geveinsde, doch voor het eerst sedert zij een kind was, snikte zij nu hevig. Zij voelde zich verlaten, hopeloos, gevangen in onoverkomelijke moeilijkheden.

„Anna is ziek,” bracht zij er met moeite uit. „Anna! Mijn eenige ware vriendin. . . . de eenige die iets voor me beteekend heeft. Het is me zoo goed gegaan in het leven. Maar nu is dat alles veranderd. Ik weet dat er vreeselijke dingen voor mij op tilzijn.”

„Niet zoolang ik leef. Ik heb het gehoord dat Anna ziek was toen ik op weg was naar New York. Lequer zat ook in den trein. Je. . . je moet mij haar plaats laten innemen. Ik ben je met hart en ziel toegewijd. Dat weet je natuurlijk ook wel.”

„Maar jij bent geen vrouw. Nu heb ik juist een vriendin nodig, een sterke vriendin zooals Anna. Die andere vrouwen, — och ja, ze houden wel van me en doen alles voor me — of, dat deden ze tot nu toe tenminste, maar het is net of die plotseling niet meer meetellen. Bovendien gelooven zij ook dat ik schuldig ben. Ik

haat ze allemaal. Alleen Anna zou het begrepen en me geloofd hebben.”

Rush had haar op zijn onhandige manier over haar zachte haren gestreeld. Plotseling besefte hij, dat zijn geloof in haar volkomen onschuld geenszins zoo vast was als het wel geweest was. Zij had hem zelve bekend, dat zij dien avond in het boschje was geweest om den indringer te besluipen. Hoe dwaas was het te gelooven dat zij er ongewapend heen was gegaan. Hij had de nauwkeurige bijzonderheden gelezen van het onderhoud dat de verslaggever had gehad met Frieda en den jongen Kraus. Terwijl de schrijvers wel oppasten met evenveel woorden te verklaren dat mevrouw Balfame het noodlottige schot had afgevuurd, zag het publiek haar toch op het punt een van de revolvers aan te leggen. . . . zoo groot is de macht van de geoeffende en meedoo-genlooze pen.

Terwijl hij stond neer te zien op zijn onverwachtsche overgave aan emotioneele opgewondenheid, vroeg hij zich bedaard af: Als zij een pistool in haar hand had, en dat ellendige creatuur stond plotseling en alleen voor haar, wat was dan natuurlijker dat het vanzelf om zoo te zeggen zou afgaan, of de kogel uit haar pistool dan dien walgelijken schijf had doorboord of niet? En zoo zij er een in de hand had gehad, waar had zij het dan gelaten?

Hij ging zitten en legde zijn hand rustig en vast op haar arm.

„Er is één ding dat ik je vertellen moet. Het is iets dat Frieda vergat den verslaggever te vertellen, maar ze deelde het wel mee aan de Grand Jury. Met behulp van een paar extra whiskey-sodas wist ik het uit Gore te krijgen. Het is dit: zij vertelde dan aan de Grand Jury, dat zij, als zij iedere week boven schoonmaakte, zij verscheidene malen een pistool had zien liggen in de la van een tafeltje naast je bed. Wil — wil je het mij niet zeggen?”

Hij voelde den arm in zijn greep verstijven, doch zonder een spoor van haar agitatie van straks antwoordde mevrouw Balfame: „Ik heb je al eerder gezegd dat ik nooit een pistool heb gehad. Net iets voor haar om in mijn boel te snuffelen, maar ik wou wel eens weten of ze het zal toegeven.”

„Ze is dolblij met haar nieuw-verkregen gewichtigheid, en ik vermoed dat ze omgekocht is om alles te vertellen wat ze weet.”

„In dat geval zou zij er niet tegenop zien nog meer te vertellen. En zonder twijfel zal ze nog meer sensationeele bijzonderheden weten te bedenken voor het proces. Bijvoorbeeld, dat ze in den nacht na den moord wakker werd en mij den revolver tusschen de muurschotten hoorde gooien, of dat ze hem mij den middag voor het schieten heeft zien laden.”

„Ja, het valt niet te zeggen waar de grens is van die onontwikkelde verbeeldingen, als ze eenmaal vrij spel hebben. In een dergelijk brein functioneert het geheugen niet meer, en in de plaats ervan treedt een verwarde massa ingegeven-of auto-suggesties die door den geoeffenden rechtsgeleerde bij een verhoor zorgvuldig worden ontrafeld.”

(Wordt vervolgd).

DIEREN-LEEFTIJDEN.

Mag men Buffon en Cuvier — die men toch zeker geen lichtzinnigheid kan aanwrijven — gelooven, dan moet de walvisch zonder den minsten twijfel de Methusalem onder de dieren genoemd worden. Volgens deze beide onderzoekers toch wordt deze visch, die een zoogdier is, 1000 jaren oud. Bewijzen hiervan kunnen natuurlijk niet aangevoerd worden, want zoover wij weten is nog nimmer iemand op het idee gekomen een dezer lieve diertjes een ringetje met datum om den hals te doen, teneinde althans het verre nageslacht in staat te stellen op hun leeftijd contrôle uit te oefenen. Wat den grootste der viervoeters betreft beschikken wij over meer positieve gegevens. Alexander de Groote nam na zijn overwinning op koning Pyrrhos diens olifant in bezit, doopte hem Ajax en droeg hem op aan den Zonnegod. Het beest kreeg een inschrift in zijn huid, waarin een en ander vermeld werd, en werd toen weer vrijgelaten. 351 jaar later werd de olifant levend gevangen. In de levensboeken van de heilige Indische olifanten wordt van een witten olifant gesproken, die 226 jaar oud werd. De leeuwen worden volgens sommigen soms 70 jaar, volgens Thompson echter zelden ouder dan 35 jaar. Dezelfde onderzoeker stelt den levensduur van den hond op 20 jaar, evenzoo die van de kat, dien van de haas op 12 jaar, van het eekhoortje op 5 jaar, van de muizen op 6 jaar, van den beer op 40 jaar, het schaap op 15 jaar en den kameel op 80 jaar. Het paard wordt gemiddeld 25 jaar oud.

Van de vogels bereikt de zwaan wel den hoogsten leeftijd, en wel dien van 300 jaar. In 1792 werd aan Kaap de Goede Hoop een valk geschoten, die een gouden halsband droeg met het inschrift: „Deze valk behoort aan zijne Majesteit Jacob, Koning van Engeland. Anno Domini 1610”. Op z'n minst was deze valk dus 182 jaar oud. In 1719 stierf te Weenen een zeearend, die 104 jaar in een kooi had gezeten. De lievelingsraaf van Marie Antoinette in het park van Versailles werd meer dan 100 jaar. Papegaaien met een leeftijd van 110 jaar zijn geen zeldzaamheid. Ook schildpadden en verschillende vischsoorten bereiken een buitengewoon hoogen ouderdom. Een schildpad van den bisschop van Peterborough werd 220 jaar oud. Het kortst leven de insecten; de meeste niet langer dan enkele maanden, de kortst-levende slechts enkele uren, zooals o. a. de ééndagsvliegen.

Foto C. Steenbergh.

ZIERIKZEE. GEZICHT VAN HET WESTEN OP DEN ST. LIEVENS MONSTERTOREN.

ZIERIKZEE.

(Vervolg).

WANNEER men Zierikzee uit de verte ziet, steekt de Sint Lievens Monstertoren als een ontzaglijke reus boven de stad uit en om onderscheidene redenen verdient bij het bezichtigen der gemeente dit oude bouwwerk in de eerste plaats onze belangstelling.

De grondslagen ervan werden, blijkens een inschrift, in 1454 gelegd. Ontwerpers en bouwmeesters waren de leden der geniale Mechelsche familie Keldermans. Eene overlevering zegt, dat wegens een groote ramp ter zee, waardoor vijfhonderd vrouwen in de stad weduwen werden, de bouw van den toren is gestaakt. Maar bij de beschouwing van het plan, volgens hetwelk het gevaarte 206 Meter hoog had moeten worden, kan men licht begrijpen, dat het ontwerp de financiële krachten van de stad en de kerkelijke gemeente te boven moest gaan, zoodat, toen het eerste vierde voltooid was, het werk met een spitse kap afgesloten werd. Dit geschiedde omstreeks 1530. De hoogte tot op het plat is nu 50 Meter. Tusschen 1883 en 1892 is de toren door het Rijk en de Gemeente gedeeltelijk gerestaureerd. Maar ondanks het onvoltooide getuigt de reusachtige steenklomp van een grootsch opgevat voornemen en is hij een der machtigste gothische monumenten genoemd. De naast den toren zich bevindende Nieuwe kerk, gebouwd op de plaats van de ten jare 1832 door brand verwoeste Sint Lievens Monsterkerk, zal wel door niemand een sieraad der stad genoemd worden, hoewel het Griekse front naar de zijde der Poststraat, als men het afzonderlijk afgebeeld ziet, wel eenigen indruk maakt.

Ten zuiden van deze kerk bevindt zich het Burgerweeshuis. Hierover, en over het Stadhuis, dat zich niet ver vandaar in de Meelstraat verheft, spreken wij bij de afbeeldingen in het volgend nummer.

Niet ver van het Stadhuis staat in de Meelstraat nog een oud gebouw, gewoonlijk, hoewel ten onrechte, het huis der Tempeliers genoemd. De gothische gevel, van onder zandsteen, van boven baksteen, kan uit de eerste jaren der 15e eeuw dagteekenen. Het tragische uiteinde der te Zierikzee aanwezige ridders der

Tempeliers-orde, in 1312, is ons door eene overlevering bewaard gebleven.

Zetten wij onze wandeling door de stad voort, dan bereikt men spoedig het 's Gravensteen, een oud grafelijk steenen huis, dat sedert zijne stichting in 1358 als gevangenis heeft dienst gedaan en nog als zoodanig in gebruik is. In 1524 — 1526 is het gebouw geheel vernieuwd en de voorgevel opgetrokken, welks ankers herinneren aan de wapenfiguren van het Bourgondische en het Oostenrijksche huis. Enkele huizen verder, tegenover het in 1872 door demping der Oude Haven gevormde Havenplein, staat de Kleine- of Gasthuiskerk met de (sedert bijna eene eeuw) ongenbruikte Beurs.

De kerk heet naar het omstreeks 1350 hier gebouwde en in 1814 gesloopte Gasthuis. Zij kan uit het laatst der 14e eeuw dagteekenen, terwijl de Beurs met bovenhuis, ter vergroting van de kerk, in 1651 gesticht werd. Na de reformatie was de kerk van 1587 — 1613 bij de Waalsche gemeente in gebruik en sedert laatstgenoemd jaar tot heden bij de Hervormde gemeente. Inwendig is ze zeer net en heeft een preekstoel, tuin, en regentebank uit de eerste helft der 17e eeuw. Een paar huizen verder bevindt zich het zoogenaamde Vrijpoortje, in 1643 gemaakt. Daarnaast staat het huis „De witte Swaen” met den fraaien gevel van 1658, toen de eigenaar, de wijnkooper Pieter Remeusse, het aldus liet optrekken.

De oude Haven verder volgende passeert men het gebouw der arrondissements-rechtbank en het Roomsche Katholieke Sint Cornelia-Liefdehuis. Laatstgenoemd gebouw was eenmaal de woning van de aanzienlijke familie de Huybert, bij wie in Juli 1540 Keizer Karel V een paar dagen logeerde. In 1576 werd het huis korten tijd bewoond door den Spaanschen bevelhebber Mondraal Ducos. Sedert 1877 is het gebouw eigendom der Roomsche Katholieke gemeente en strekt het tot verzorging van behoeftige ouden van dagen.

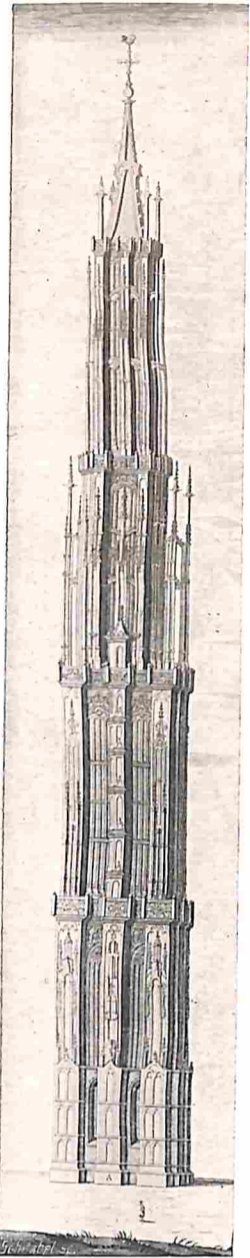
Door het nabijgelegen gedeeltelijk overwelfd Mosselstraatje bereikt men de Roomsche-Katholieke kerk, een in 1768 opgetrokken gebouw, dat uitwendig niets bijzonders heeft, omdat het bestemming als kerkgebouw duldde.

Aan het eind der Oude Haven staan twee poorten, welke met aansluitende muren den toegang tot de haven verdedigden. De eene heet Noordhavenpoort, de andere Zuidhavenpoort. Beide zullen bij de vergroting der stad in de eerste helft der 14e eeuw gebouwd zijn. De Noordhavenpoort werd in 1491 door Albrecht van Saksen tot een zoogenaamd blokhuis ingericht, om daarmede de stad, die destijds niet bijzonder aan den Landsheer verbouwd, zal de eigenaardige vorm der poort met haar binnen-

GEZICHT OP ZIERIKZEE, VAN HET ZUIDEN.

Naar de teekening van Claes Jansz. Visscher. (1587—1660).

HET ONTWERP VAN
DEN ST. LIEVENS-
MONSTERTOREN,
SLECHTS VOOR 1 DEEL
TEN UITVOER GE-
BRACHT.

pleintje toch nog wel aan dat oude blok-
huis herinneren. Aan de stadszijde zijn
de vleugels der poort in 1559 met top-
gevels voorzien, die sierlijk bewerkt zijn,
het jaartal in ankers dragen, maar vrij veel
van den tand des tijds geleden hebben.
Op den top van den Noordergevel staat
een ijzeren staaf, in den volksmond als de
degen van den reeds genoemden Spaan-
schen bevelhebber Mondragon bekend.

De Zuidhavenpoort met haar vijf to-
rentjes is sierlijker van vorm dan de
Noordhavenpoort. Haar buitenmuurwerk
werd tusschen 1774 en 1779 aan drie
zijden vernieuwd. Op deze poort bevindt
zich een uurwerk, en zoowel in deze als
in de andere poort zijn nog de zware
deuren aanwezig, welke tot 1 Mei 1866
des avonds gesloten werden.

(Slot volgt.)

D. V.

TROPISCHE ZINNE-BEELDEN.

Feurige Blitze durchhauen
Gleich goldnen Schwertern, die Nacht.
Über den nächtlichen Gauen,
Über Schauer und Grauen
Balder, der Lichtgott, hält Wacht.

MET ontstellende ruwheid schalt
het Tropenonweer zijn machtige
stem uit over het aardse
Leven, dat met ontzag en be-
klemmende berusting het Noodlot over
zich heen voelt gaan... en in stilte
afwacht. De aardse levensstemmen zwij-
gen; de gedachten zijn bij ramp en dood,
gedachten die men geruischloos, diep
gedoken houdt in het gemoed. Door
geen voorbarig geluid, zelfs niet door het
gelispel van een bang gebed, wil men de
aandacht van het Noodlot op zich vesti-
gen; van het blinde Noodlot met zijn ont-
stellende naïveteit en wreedheid en on-
rechtvaardigheid, met zijn onfeilbaar in-
stinkt tot smartelijkste weedom; met zijn
onberekenbaar hard egoïsme in het doen
toon zijn onafwendbaarheid. Zwijg
stil. De toch al geirriteerde Natuur zou
aan een geluidend sterveling, wiens gemoed
nog niet murw geslagen was door de dave-
rende elementen-branding, een noodlots-
daad begaan, die voor dien dag misschien
niet in het grootboek van Leed geschreven

was. Eén zoo'n gederailleerde bliksemslag... en nog in d'eigenstond
zou men zijn daad niet meer op aarde doch voor het aangezicht der
beteuterde Hoeri's, die niet op zoo'n extra logé gerekend hadden,
betreuren. Mensch noch dier uit zich; van het aardse Leven
is het alleen het gebruisch en gekraak van het magistrale Tropen-
groen, dat harmonieert met het grootsche cosmische concert.
Treuwig is dan het wanhopige, het uitgegilde gewezen der aan flar-
den schuddende boomen. Als mensch en dier levenslustig zijn
en zich in schallend vreugdebetoon te buiten kunnen gaan in een
opgewekte sereene natuur... staan de boomen roerloos en
met stomheid geslagen. Als het gevaarvolle noodweer mensch
en dier in zwijgzame afwachting en in de donkerte der schuil-
hoeken gedompeld houdt, dan zijn het de boomen, die in hunne
naakte overgave aan de volle, brute natuur met zwiepend, als
dolgepijngde takken zich de leden vanéén rijten. Als alles weg
kan vluchten uit de klauwen van den storm, zijn het de boomen,
de anders zoo roerlooze, stille, ingetogen boomen, die als zoenoffer
van het weggevluchte bewegelijke, lachende en vroolijke leven
in loeiende smartkreten vaneen worden gescheurd, als kermden
ze uit de ongeslaakte stille vrees van mensch en dieren....

Als in Indië het noodweer spreekt, schreeuwt, davert, dan is
het woord ook aan het onweer alléén. Geen wanklank van aardsch
leven mengt zich dan in die beklemmende, helsche harmoniën
van uitgebrulde tonen, die hun weg in razende, botsende vaart
zoeken in den fosforschijn der blauwende bliksems. De scherpe,
néér-vlijmende bliksemstiletten geven ons het plotse lichteffect
in den vorm eener hartsamennijpende duizeling. Méér dan zien,
vòelen we als een onverwachte snijding dit licht in zijne neer-
suizelende slingering van doodswapen. Het bliksemlicht valt
neer als een plotselinge, nijdig-kort-kletsende zonstraalflickering
op een met duizelingwekkende vaart neerglijdende valbijl; we
voelen het koud-blauwe lichteffect als een wreede, vlijmende
snijding door vleesch...; daarna hooren we den valbijl met
donderenden slag op het houten blok vallen... en het afgehou-
wen hoofd rolt bolderend donderend over schavotplanken verder
tot den einder. De dreunende orgelklanken drukken het Leven
zwaar ter neer; en wat nog niet meertilt door de davering der

regen- en windgeluiden wordt murw geschud door den ontzette-
den donder; den donder der Tropen, vertienvoudigd in zijn woede
door de omklemming der bergen die hem hinderen en den grooten
weg versperren in zijne matelooze expansiezucht. De donder der
Tropen schraapt zooals geen donder elders schraapt; brult en
knalt er met gierenden zang, uitbrakend zijn honende vloeken.
En telkens nieuwe tonen, nieuwe verschrikkingzangen, nieuwe
onvoorstelbare geluiden; steeds nieuwe registers worden van
het wild-joelende cosmische orgel uitgetrokken. Geweldig zijn
er aarde en lucht beroerd. Eén onophoudelijke dreunende tonen-
siddering trilt van den bodem der zee tot de toppen der bergen; de
vulkanen brullen in hunne holle kraterbuiken den donder reson-
neerend na, dat hunne flanken er van trillen en aldus vertienvou-
digend het oproerig geraas van het Indische onweer. In dit In-
dische noodweer zijn alléén de natuur-grootmachten, de cos-
mische potentaten aan het woord, brullend en brakend... en
het aardse Leven zwijgt... zwijgt?

Zwijgt?... Hoor... hoor daar die streelende madonna-stem
te midden van het toemelooze noodgeloei der Tropische lucht-
beroeringen. Hoor... een zacht, kinderlijk gesmeek, als een
weeke bede, te midden der ruw-vloekenbrakende cosmische zee-
manstaal. Als een zingen van fijn kristal tinkelt door het daver-
gonzend getier der luchten, het teere gekoer van de p'rkoetoet,
het gekooide heilige tortelduifje dat in geen Inlanderhuis ontbreekt.
Door de bruischende luchtbranding zweeft het lichte geluidje op
de vlagen af en aan als een reddeloos verloren vlot op een wereld-
zee zonder mededoogen. Wat vermeet dit broze gekoer zich, mee
te dingen naar een plaats tusschen de wild-woelende geluiden der
bovenaardsche noodlotsmachten. Als alles voor de stem van het
vervaarlijke noodweer in diep zwijgen gedoken zit, is de frêle,
teere p'rkoetoet het eenige Leven der Tropenlanden, het eenige
dat als een trouw kapitein te midden der stortende rampen op
post blijft. Toen de levende natuur van verre reeds het onweer
voelde aankomen en in zwijgzaamheid zich weg begon te bergen
bij de eerste aankondigingen van de doodendans der luchten, was
het de p'rkoetoet wier zachte stem de stilte verbrak... als gold
het een bezwering; zij begeleidde, alléén, de eerste dreigende wind-
vlaagwarrelingen; zij begeleidde, alléén, het verre, onrustige ge-
brom van den in nerveus tempo aanrukkenden donder; zij alleen
kirde de eerste regensuizing tegen; zij alléén stond daar klaar en
kloek en onversaagd tegen het steeds nader aandruischende regen-

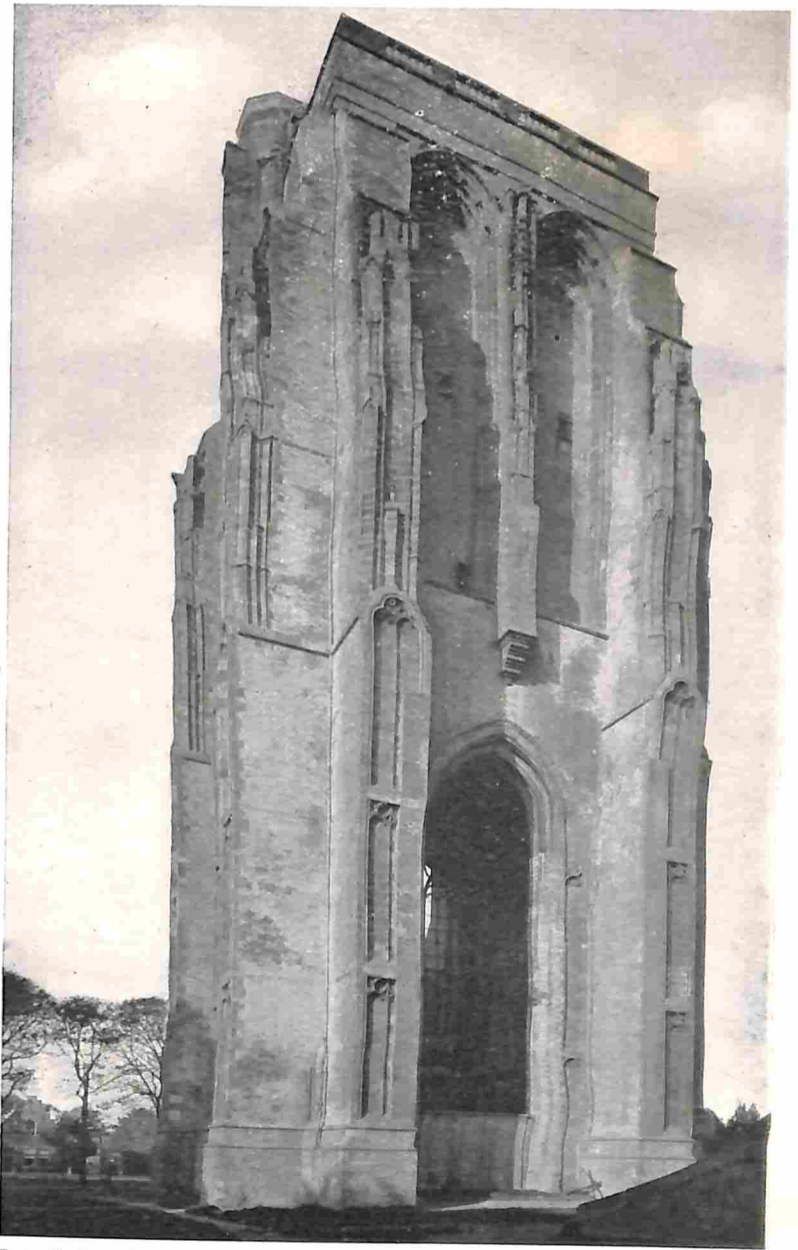

Foto C. Steenbergh

ZIERIKZEE. DE ST. LIEVENS MONSTERTOREN,
GEZIEN VAN HET OOSTEN.

leger. Toen alles wegkroop en in diepste donkerten schuil ging en het bange lijf bergde; toen de onheil-knetterende bliksems de wereld in vlammen zetten, was zij het die niet versaagde en niet de stem van het Leven begroef. Als de door niets te overstemmen Tropische regenstroom neergonzen, bijna alles aan het gezicht onttrekken en de zinnen met een dreunende monotone verdooven, is het alléén de p'rkoetoet, die met haar zwak getortel de bulderende regendavering tracht te doorboren. Als elk aardsch geluid door het regengeweld is doodgeslagen, dringt het onbestemd-kirrende smeekgeluid van het nietige tortelduifje onweerstaanbaar door tot onze hersens, zich meester makend van onze volle aandacht. Wonderlijk klinkt het, deze teerheid... als was het eene bezwering! Die teerheid te midden van het ruwe geweld. De p'rkoetoet koert te midden der onweersgeluiden zooals een zachte, heldere, strakke, onaandoenlijke maan schijnt bij stormweer, onbewogen het noodgeraas en de onstuimig jachtende wolken ver onder zich latend, onaantastbaar als iets op zich zelf staand, buiten het bereik van het geweld dat om haar heen schijnt te loeien; zooals een afgodsbeeld met onbewogen glimlach neerziet op het wreede offer; zooals het glorieus zonlicht opgaat over het met bloed bedropenslagveld. *Zoo is de „zelfweerspreking der wereld”, de humor!*

Te midden van een gevoel van groote hopeloosheid, overgeleverd aan het enerveerend gonsgedaver van den regen, boeit ons als een verlossingswoord het gekoer in ongemeene mate. Het weerhoudt ons lam geslagen gemoed van in te slapen door de narcotiseerende, versuffende werking der aanhoudende regenstroom. Het is het sesam dat ons redt uit den greep der hopeloosheid. Geweldig is het, het water dat uit den Tropischen hemel bruischt. Het heeft op mij persoonlijk steeds buitengemeen enerverend gewerkt. Op z'n tijd kon ik alles in Indië genieten, maar den regenslag nooit. Dat irriterende geweld bracht me steeds in opstand; het bracht de vreemdsoortigste gemoedsmetamorfosen in mij voort; een felle drift wekte het in mij op;

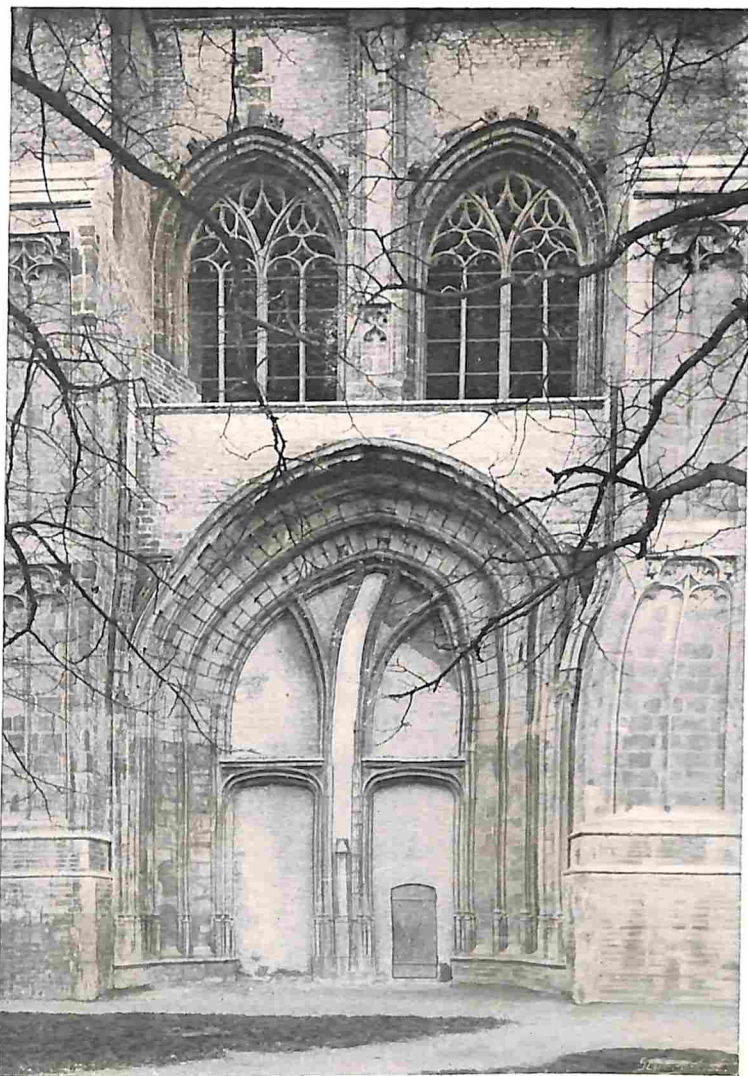
ZIERIKZEE aan de landtzyde.

GEZICHT OP ZIERIKZEE VAN HET NOORDEN.

RECHTS DE ST. LIEVENS MONSTERTOREN MET DE IN 1832 AFGEBRANDE KERK.
Naar de prent uit *Speculum Zelandiae*.

het was iets wat mij gek zou maken, onontkoombaar geslagen door geestelijke pijnen waarvoor geen uitweg te vinden was. Als ik eens, *mirabile dictu*... Dante geweest was!! Dan zou ik de dragers der zwaarste zonden niet in ijs hebben doen vastklinken, noch in kokende modder hebben laten rondtieren...; wat zijn dat voor kinderkamerstraffen indien men gedoemd had kunnen zijn eeuwig het gehoor- en gemoedsvernietigend gebrul van den Tropischen regen om zich heen te moeten hooren. Doch intusschen... „Heeft Dante de Tropen gekend” zou een mooie titel zijn voor een dissertatie! Afgezien van het feit dat er veel helsch-dantesk of dantesk-helsch in de Tropennatuur zit, heeft de groote Florentijnsche wreedaard niet verzuimd de zwelgers en vraatzuchtigen in den derden helle-kring te doen tuchtigen en teisteren door een eeuwig regen, waartegen de schuldigen vergeefs trachten zich te verbergen, in eeuwige wanhoop van pijnen rondwentelend onder het beukend getrommel op de naakte lijven. Dat zal wel geen malsch regentje van Holland geweest zijn wat voor des wreeden fantasie neersloeg, maar eerder het gerammei van Tropische bezemstelen. Hoor verder in *dienzelfden* hellekring Cerberus blaffen. Het brullen van dit monster, zoo verzekert Dante met wellust, is op zich zelf reeds een hevige pijniging voor de ongelukkige gekerkerden. Het wreede, driekoppige, bebloede monster krabt en scheurt aan de lijven der zondaars, wat in verband met den voornoemden Tropischen regen niet anders kan zijn dan een „allegorie” op het verscheuren en beschadigen van het alleredelste wat we hebben: de gehoorzin, door het geweld van den blaffenden helhond. Wat wonderlijke coincidatie! Een geweldige, pijnigende regen samen met het moordend kabaal van Cerberus. Waant men zich, onder het griezelen lezen van deze Dantefantasie, niet in de Tropen, gedurende een fel neertreiterende regenvloed? Is dit de „Tropische schacht” van den derden helle-kring? Heeft Dante inderdaad de Tropen gekend? Is de zon der Tropen niet voor den Westering de verdoemde overweldiger, de verkrachter der Westersche levenswetten, het wereld zegevierend kwaad dat geheel Dantes Hel inspireert; de Lucifer bij uitnemendheid in woord en in daad in wiens heeten adem wij ten offer vallen aan den vervloekten monsterduivel? Leven wij, Westers-Noorderlingen daarginds niet in „een ziedende poel van vuur en zwavel en pek?” Leven wij daar in de vlammen der Hel niet als op „een gloeiend heete rooster, waarop de zielen smelten als vet, uiteenvloeien, vervolgens weer heel worden om daarna weer met smelten te beginnen?” Rookten er niet steeds maar door de kraters, die de schoorsteenen zijn van de onderaardsche stookplaats der goddeloozen die er eeuwig branden? Leven daar in de Tropen niet des nachts de schrik der verschrikkingen... de muskietgedaantige kwelduivels met doodverwekkende ziektekiemen in hunne buiken? Of Dante de Tropen gekend heeft... is nu geen vraag meer!

De regen komt er als iets drukkends andreunen, een stoomwals gelijk. En steeds nader en nader komt het gedruisch. De Inlanders halen, opgeschud uit hun gewoon gedoente, in hurrie hun roerende have naar binnen; groot zijn de toebereidselen waarmee voor den Indischen regen plaats wordt gemaakt. Want „plaats” wil die hebben; als deze er niet is maakt hij het zelf en het is beter om dit te voorkomen. In eng gesloten gelederen

ZIERIKZEE.

DE PORTIEK VAN DEN ST. LIEVENS MONSTERTOREN.

komt er de regen aangemarcheerd in zwaardreunenden paradepas. De eerste druppel beukt met een klap op de zinken dakbedekking, alsof hij er dóór moest. Daarna eenige meer.... meerdere.... meerdere, en dan ineens, bij Allah, heksensabbat er een escadron ruitelij op het dak. Alles dreunt en davert van het oorverdoovende getrappel. Het water heeft bij lange na geen tijd om in den grond te dringen. Binnen een paar minuten bevindt zich het huis, als een eilandje, temidden van een kokende oceaan. Koken doet het water. De beukende druppels doen het water kletsen en opbruisen van schuim; een benauwde grondlucht beklemmt de ademhaling; de grond stuift in wolken op; in de poreuze aarde, die omgewoeld wordt en het water daardoor een okergele kleur geeft, een kokende zwavelpoel gelijk, dringt het water met sissende opborrelingen, alsof de regen viel op een gloeiende plaat. Alles schuimt, bruischt, borrelt alsof het kookte. Het lijkt inderdaad of de regen nog juist bijtijds gekomen is; alsof de aarde te gloeiend dreigde te worden en door een tijdige regen moest worden afgekoeld. En zoo het dát is, ja, dan heeft Allah gelijk om den regen met tonnen uit den hemel te laten cascadeeren. De aarde stond inderdaad in brand; het verschrikkelijke Tropenlicht had alles in vlammen gezet; alles trilde van hitte; en voor het door hitte en lichtgloeijing verdoezelde oog schenen de vormen te vervagen en de dingen weg te smelten. Het werd inderdaad hoog tijd. En ziet! Daar kwamen ze aangesneld, de hemelsche waterdragers, de drijvende bronnen, de van water dikgezwollen wolken. Van alle kanten kwam op Allah's roepstem, de cosmische brandweer der Tropen aanrukken, om den aardschen brand te blusschen. Verschrikkelijk bruischt het water neer. En steeds maar weer nieuwe aanvoer. Het oproerig geweld beklemmt ons als een aanslag op ons leven. Nu gonst het onophoudelijk door; de omgeving is als door een dikken mist weggevaagd. Als een massieve mist loeit de regen neer. Een straffe barricade van millioenen suizende ranke pijlers houdt ons omklemd. Gevangen zijn we, belegerd door een millioenenleger, door een heir van glimmende lansen. De regen manifesteert zich als een noodweer; het is alsof daarbuiten dood en verderf neerslaat en alles in zenuwachtige haast, met één slag van de aarde moet worden weggebeukt en weggespoeld; alsof de wolken gebroken zijn en al het water van Allah's putten over de aarde schijnt weg te loopen. Belegeraars zijn het, die een cordon om ons geslagen hebben. Met donderend geweld hebben ze ons bestormd; het gedruisch hunner millioenen naderende voetstappen heeft alles doen vluchten. Nu zijn ze genaderd. De windvlagen die het regengeratel verdubbelen doen, klinken als een verbijsterend overwinningshoerageroep der belegeraars. Alles wordt overstemd, alle geluiden worden gesmoord; steeds zwaarder slaat de regen neer. Nerveus en prikkelbaar hoort de mensch dat intense gedaver aan. Het dak schijnt te moeten bezwijken onder den waterlast. Wee, het lekkige dak. De donkere lucht schijnt zelf langzaam naar beneden te komen om ons te verpletteren. En intusschen weert zich duchtig het vuurspattend cosmische geschut. De beweginglooze wolkenmassa's lijken dan wel batterijen, die hun geweldigen ontploffingsklank toedonderen van berg tot berg. Het is of we reusachtige meteoriten hooren van berg tot berg. Het is of we reusachtige meteoriten hooren van berg tot berg. Het is of we reusachtige meteoriten hooren van berg tot berg.

Foto C. Steenbergh.

ZIERIKZEE.
SCHOORSTEEN IN DE REGENTENKAMER VAN HET
BURGERWEESHUIS.

de donkere lucht schijnt zelf langzaam naar beneden te komen om ons te verpletteren. En intusschen weert zich duchtig het vuurspattend cosmische geschut. De beweginglooze wolkenmassa's lijken dan wel batterijen, die hun geweldigen ontploffingsklank toedonderen van berg tot berg. Het is of we reusachtige meteoriten hooren van berg tot berg. Het is of we reusachtige meteoriten hooren van berg tot berg. Het is of we reusachtige meteoriten hooren van berg tot berg.

van een schuchter, teer gekoer, het *eenige* aardsche geluid in den banjerd van zwaardreunende tonen. Te midden van de immense slagmuziek der wolken; te midden van het als door licht weerkaatsende flitsen van bovenaardsche koperen bekkens; te midden van het hemelgerende geklater en het versuffende gegons van den regen; te midden van het wild-pijnlijke, angstige noodgeloei van wind en boomen; te midden van al deze beklemmend grootsche muziek der Tropische natuurgeesten, klinkt er vaag, uiteengescheurd, verfladderd en onbestemd het nauwelijks, maar toch hoorbaar recitatief van de p'rkoe-toet.... als eene bezwering.... En overal, aan alle deelen van het firmament zwerven de verraderlijke, moorddadige bliksems rondom, de duisternis in vlammen zettend. Gillend werpen de wolken de ijzig scherp geslepen vuur-schichten blindelings rondom zich heen. In dolle „frische, fröhlich“ jacht zitten de lillende bliksems elkander na te midden van het homerische lachgebrul der donders, die als goden-kwajongens gierend de vulkaanhellingen komen afstormen, nadat ze daarboven

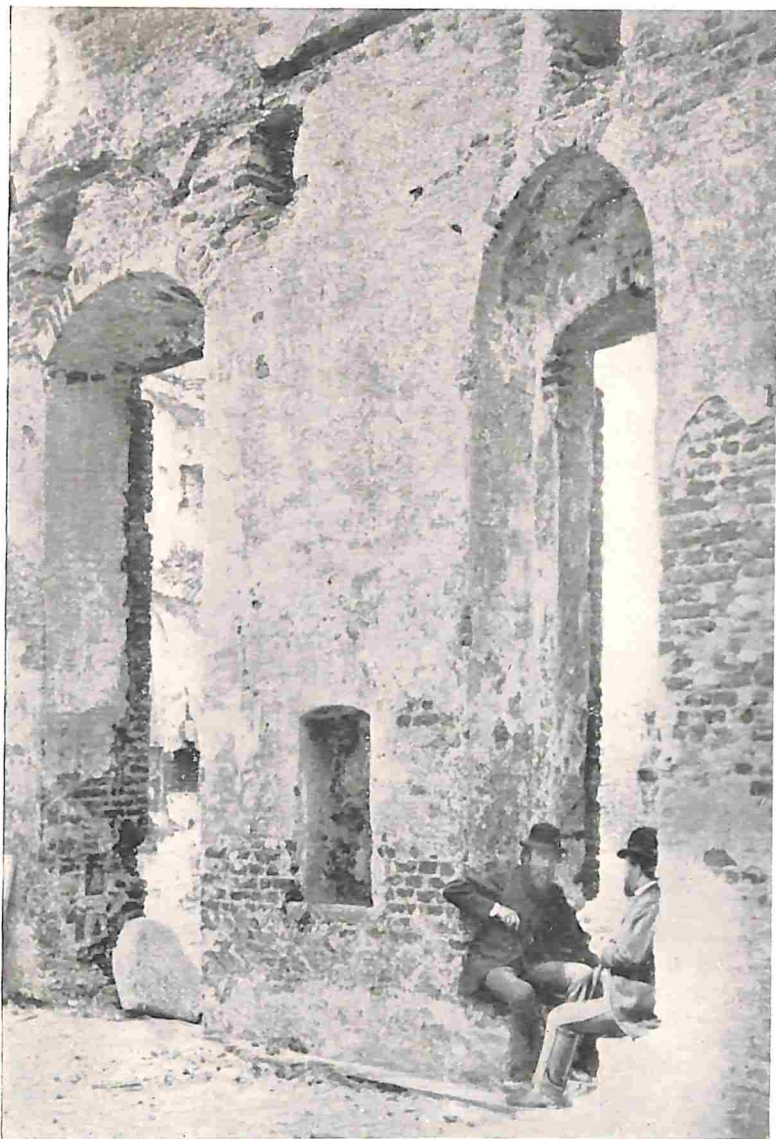
een lont hebben aangestoken. En steeds lager, lager komen de wolken, komt de hemel. „Lager omwoelen de wolken de breede flanken van den vulkaan. Zijn laatste golvende lijnen hebben zich in hare dichte nevelen verloren. Het is alsof die trotsche berg, die zoeven nog vol majesteit op ons neerzag, eensklaps als door een tooverslag van de aarde is verdwenen. Ook het vóórlliggend landschap met zijne sawah's en bosschen hebben de wolken verslonden.“ Het is alsof de natuur haar eeuwig, alles beheerschend groen verloren heeft. Hoe is het mogelijk! Geen groen zien we meer! Geen groen.... en dat in de Tropen! We voelen ons één moment, bij plotselinge openbaring, los van de omknelling van het alles opslokkende Tropengroen. Men is thans vrij om zich achter de ondoordringbare mist der regenstromen de groote, oneindige ruimte te denken.... de vrije ruimte zonder het massale groen der Tropen! En waar is het Licht! Waar is het verblindende, giftig-verterende Tropenlicht? Grijs is het nu voor ons, een grijs van sterk getempereerd licht. Waar is de hitte, de verbijsterende Tropenhitte? Geen licht, geen hitte, geen groen! Waar zijn dan de Tropen gebleven? Hoe machtig alweer blijkt de waterstorting in Indië, dat ze de geweldigste attributen der Tropen vermag te dempen. Ja, dan zijn de Tropen er nog. Die machtdaad kan alleen weer een *Tropische* zondvloedregen zijn. Daarginds tusschen de keerkringen is alles cyclopiisch, daar verzinkt het stoutste fantasiebeeld in het niet. Geen licht, geen hitte, geen groen.... En waar is het Leven....? Geen Leven? Alles is vernietigd, behalve de p'rkoe-toet.

Alleen dat Leven is klaarblijkelijk niet door de Tropenmachten te dooven. Boven het geweldige uit, steekt dit teere Leven, dat een zinbeeld van broosheid had kunnen zijn. Alleen de p'rkoe-toet koert.... tegen alle natuurgeweld in, boven alle helsch gedaver uit. Nauw hoorbaar door de ontzachelijke davering.... maar toch hoorbaar alsof het voor ieder te hooren moet zijn.... als eene bezwering....!

De Tropengeesten kennen geen maat. Het water, waar al wat daar leeft in het land van hitte, vurig naar snakt, het heiligste element der Tropen, wordt er te tijd en ontijd toebedeeld, als het eenmaal valt, in onvoorstelbare massa's, zoodat het aan den eenen kant dreigt te vernietigen wat het aan den anderen kant als Leven geeft. De met gejuich begroete drijvende waterdragers, die den aardschen brand zullen blusschen, die men met popelend hart zag en hoorde aankomen, begeleid door een aanvankelijk nog zacht geroffel der cosmische trommelen en het vrolijk lichten der hemelsche flambouwen...., ze zijn weldra ontwaard in wolkenversplinterende cosmische bandjirs, in knetterende kannades en in monsters, die hun doodelijke vuurklauwen uitslaan naar een prooi, naar het Leven en naar de kostbare have der aard-

bewoners. De donder is dan nog slechts geworden de jachtroep van den dood. De wolken zijn geworden tot vuurspuwende waterdraken. Al harder en harder schrapen deze monsters hun schorre kelen en in al dichter stralen valt hun kostbaar, vruchtbaar, levenwekkend draken-kwijtsel op aarde.

Dergelijke drakerige fantasmen zijn het, die het aanzijn hebben geschonken aan de bekende Draak der Chineezers. Uit duizenderlei wolkenconstellaties is met succes een draak te construeeren, en van de vlammen- en donderbarende wolken van den onweershemel is het inzonderheid, dat ten allen tijde en bij alle volken een indruk van drakerigheid den menschen in het gemoed geslagen is. Ten allen tijde en bij alle volken heeft men het Draak-begrip verbonden met wolken, wind en regen, heeft men draken in de lucht laten rondzweven en water doen neerzenden. Niet alleen bij de Chineezers. Het is zeker, dat ook in het Europa der oude tijden, draken in het volksgeloof waren opgenomen, die in verband werden gebracht met regen en dat toen in het algemeen onweersstormen werden voorgesteld en afgebeeld als vuurspuwende draken of draken met vlamme tongen en het is niet onmogelijk dat onze gewoonte, nu nog, om fontein en dakgoten met koppen van draken en monsters op te sieren, eene weerspiegeling is van dat vroegere waterdrakengeloof. Wolken moeten steeds een ontzachtelijken indruk op het menschedom gemaakt hebben en ook voor ons, die anders zoo weinig tijd hebben om de grootsche natuurtafreelen naar waarde op te merken, zijn het van al de natuurmonumenten vóór alles de wolkeneffecten, in allerlei weersgesteldheden, wier aanblik ons steeds weer verrast en ons blijvend aangrijpt. Wolken zijn het vóór alles, die zich leenen tot de heerlijkste en machtigste en koenste fantasmen. Het is daarom ten eenen male overbodig om de overeenkomst in Drakengeloof van Oud-Europa en China, persé te moeten verklaren uit een gemeenschappelijke afkomst van de bewoners van beide aarde-deelen. Het kan wel waar zijn wat sommige historici vermoeden, dat aan den eenen kant het Indo-Germaansche ras een dertigtal eeuwen vóór onze jaartelling uit den Himalaya en den Kaukasus naar het Westen zijn afgedwaald waarvan één tak, de Gothen, naar Europa trok; en dat, aan den anderen kant de eigenlijke Chineezers waarschijnlijk uit Midden-Azië afkomstig zijn, zoodat er vroeger waarschijnlijk innig contact is geweest tusschen het Mongoolsche

DR. P. J. H. CUYPERS

MET ZIJN MEDESTRIJDER VICTOR DE STUERS IN DE BOUWVALLEN VAN HET KASTEEL DE HAAR, UIT WELKS PUINHOOPEN DE BOUWMEESTER HET SPROOKJESCHTIGE SLOT DEED VERRIJZEN, WAAROVER WIJ IN ONS VOLGEND NUMMER EEN GEILLUSTREERD ARTIKEL HOPEN TE PLAATSEN.

Naar een fotografie in 's Rijksprentenkabinet.

en het Kaukasische ras. Maar het is de volkeren-zielkunde schromelijk verkrachten, om die afstammingshypothese in verband te brengen met de algemeene verbreiding van het Regendrakensbegrip. Zeker, bij de Chineezers is dit begrip enorm ontwikkeld geweest en misschien is dit de reden dat men speciaal de psyche van den Chinees als „Urheber” van het regendrakensbegrip wil beschouwd zien. Doch het is de ziel en de fantasie der andere volken onrecht doen. Tot iedere ziel spreekt de monumentaliteit der wolken; dit is geen voorrecht van den Chinees alléén. Voor iederen niet à te prozaischen natuurmensch is de drakerigheid van veel wolkenconstellaties een open boek, en zijn drakengevechten vanzelf sprekende verzinnebeeldingen van on- en noodweer. Maar in China dan bepaaldelijk werd de Draak de God van het water en den Regen en werd deze in velerlei ceremoniën godsdienstig vereerd en in velerlei speciale tempels gehuldigd en aanbeden. Dit inzonderheid in den zoogenaamden „vergiftigen tijd” d.w.z. den tijd van grootste hitte en extreme droogte, den tijd der verschroeiende winden, den tijd van gevreesde ziekten. De aanbidding van den Draak had dus ten doel met het water, de regen, ook koelte en gezondheid te brengen. Uit de grillige wolkenooneelen, uit de helsche wijze waarop de wolken met donder en bliksem de trotschheid der menschen tot gruzelementen kunnen slaan, is het fantasiebeeld van den Chinees-Draak ontstaan, als zinbeeld van de bevruchtende regens en van het Leven. In een land als China, dat een bij uitstek landbouwvolk herbergt en waar giftige Tropenwinden dood- en ziekte uit het Zuiden over het land brengen, moet de Draak, als gever van regen, de grootste weldoener van het volk zijn. . . . toentertijd méér zelfs dan de keizer. Van zoo buitengemeen belang is daar het levenbrengende water, in den vorm van wolken, dat „de keizers, hetzij om te toonen dat zij zich van hunne roeping bewust waren, hetzij uit een zeker soort van eigenwaan, zich met dien weldoenden Watergod, den Draak, zijn gaan vergelijken en vereenzelvigen en zijn afbeeldsel verheven tot blazozen, om het op alles te plaatsen wat officieel en wat des keizers is.” De vlag van het monarchistische China vertoonde een zwarte draak op een gelen achtergrond. Een goed bestuur werd vroeger vergeleken met een malschen regen en met den Draak; in dit opzicht waren „goed” en „drakerig” synoniem! Vliegende draken waren de door den stormwind voortgezwepte wolken. Bij een wolkbreuk heette het: de Draak wringt water; en „als een overstroming was bedwongen of een rivier binnen haar oevers teruggebracht, werd officieel aan den Keizer gerapporteerd, dat de Draak gevangen en bedwongen was.

Nu, bij ons in Indië, lijkt het, of de Draak, voor zoover hij ten minste door de hitte van de Oostmoesson niet uitgedroogd is, altijd water te veel heeft, een soort cosmische waterzucht, en als dáár het monster zijn pijnlijke leden „wringt”, komen al de verdampende oceanen in stralen als bezemstelen naar beneden donderen.

Zoo'n Tropische regendag is geen Tropische dag meer; want als er geen hitte meer geeselt en geen licht meer vergiftigt en geen groen meer beklemt, dan zijn de Tropen de Tropen niet meer. . . . en dan is het waarachtig oók weer niet goed. Want als uren aan uren, ja soms dagen lang het magistrale Licht en de Hitte der Tropen gedomperd is, dan beginnen we het dáár te missen. Na eenige jaren schijnt onze ziel in de Tropen gestemd te zijn op fel licht, hoe vernietigend het ook voor ons is. Nu, op zoo'n regendag, valt ongemerkt de avond in een grijze, loodzware, sombere stemming. Ons lichaam is er gestemd op vurige hitte, hoe doodend het ook voor ons is. De langdurige afkoeling b.v. tot 75° F. voelen we in een zéér sterken graad. Uiterst gevoelig wordt men in Indië voor temperatuursverschillen. Een afkoeling van eenige graden doet ons reeds onaangenaam aan. Een armoedig gevoel overmeestert ons. Bedelaars voelen we ons; bedelaars om wat licht en warmte. We huiveren. De sombere grijsheid, de triestig-nivelige avondstemming, de kilheid van alle voorwerpen, die tot de diepste diepten van het huis nat-beslagen zijn, het melankolieke ruischen van een zachte na-regen, het brengt ons, Tropenbewoners, licht- en hittevreeters, in een troosteloze stemming.

De bui is dan eindelijk voorbij en allengs beginnen reeds de avondstemmen van den Tropischen nacht, hoewel de zon nog niet onder kan zijn. Alles droomt nu een ontijdige droom. Het licht, dat geen avondschemer is, weifelt. . . . het droomt; het groen, het alles verzwelgende groen dat anders „onbeschaamd z'n al te groote weelde ten toon spreidt”. . . . is verneveld en droomt. Alles is nu onbestemd en alles is langzaam aan het wegsterven, al voelen we dat het geen echte avonddood nog is. Dit langzame uitdooven is daarom zéér bijzonder in een land waar zoo goed als geen schemering is. Na dergelijke echte regendagen ontbloeit meer in ons de herinnering aan den langen schemer van ons Holland. Bevangen door een gevoel van armoede door gebrek aan licht en warmte, voert deze lange ongekende schemering in de Tropen tot een moreele depressie, waarin men weer voelt in het vreemde land te zijn, te midden van een vaag heimwee dat zacht, heel zacht, maar in intense treurigheid in ons opweent. . . . Aan den avondhemel zien we nog duidelijk de weerspiegelingen van een hevige onweer elders. Het verre dondergebrom lijkt op het snorken van een slapend, gevaarlijk monster. De slokkan, gezwollen, kabbelt duidelijker, venijniger in dezen na-regenavond; het is ook al, na het cosmische concert van den onweersdag, een liedje van ramp en dood; want het beekje zingt, onschuldig, hetzelfde lied dat elders misschien, na den zwaren regen, wordt uitgebruld door den bandjir, te midden van het noodgeschrei der levende wezens. (Wordt vervolgd).

TROPICUS.

Dr. P. J. H. CUYPERS.

In zijn inleiding tot een nieuwe uitgave van Geeraard Brandt's „Leven en Bedrijf van den Heere Michiel de Ruiter”, heeft prof. Kalf de „jubelzucht”, waaraan wij sterk lijdende zijn, lichtelijk belachelijk gemaakt. De hooggeleerde schrijver herinnerde aan Thorbecke's woorden: „In onzen kleinen, afgezonderden volkskring, waar de echte maatstaf van grootheid wel eens zoek raakt...” en liet er de vraag op volgen: „Heeft iemand wel eens opgemerkt hoeveel „superieure mannen” wij tegenwoordig rijk zijn?”

Het is ons een groote vreugde, dat het karakter van dit blad ons veroorlooft, aan al dat gejubel niet mee te doen. Als wij thans van deze gewoonte afwijken, dan vindt dat zijn verklaring in onze vaste overtuiging, dat de man, die in de afgelopen week ter gelegenheid van zijn negentigsten verjaardag in zijn geboortestad en in de stad, waar zijn grootsche schepping, het Rijksmuseum verrijst, eerbiedig is gehuldigd, tot de waarlijk groote mannen behoort, wiens naam zal blijven voortleven als een van Nederlands grootste bouwmeesters.

Men verwachtte geen beschrijving van zijn lang en vruchtbaar leven bij het portret van den negentigjarigen meester, dat wij onzen lezers hierbij aanbieden. Liever verwijzen wij daarvoor naar de talrijke artikelen, in onze dag- en weekbladen reeds over den jubilaris geschreven, en bepalen wij ons tot een woord van dank aan den man, die in een tijd, waarin de bouwkunst nauwelijks meer kunst mocht heeten, haar ophief tot ze weer de vreugde van schoonheid bracht en den jongeren den moed en de geestdrift schonk voort te gaan op de door hem betreden paden.

Dr. Cuypers — en als zoodanig heeft „Buiten” voornamelijk den grijzen bouwmeester te eeren, — was bijkans de eenige in een eeuw, waarin Nederland zich beijverde oude schoonheid neer te werpen en niets dan onschoons of leelijks op te bouwen, die nieuwe schoonheid schiep, met zijn vurigen strijdmakker Victor de Stuers oude schoonheid voor slooping behoedde en tot nieuwen glans bracht; dr. Cuypers was 't die een einde maakte aan het verval der bouwkunst, dat zoo ernstig de schoonheid van Nederland schaadde.

Dr. Cuypers is bekend als bouwmeester van het Rijksmuseum en Centraal Station te Amsterdam, van talrijke huizen, van meer dan honderd kerken. In „Buiten” verdient hij bovendien bijzondere vermelding als hersteller van het Muider slot en het Oude Loo en als ontwerper van het feodale slot „de Haar” bij Haarzuilens.

Wij vertrouwen, dat het onzen lezers aangenaam is te vernemen, dat wij hun in een volgend nummer in woord en beeld iets zullen vertellen van de schoonheid van dit kasteel.

In dit nummer reeds plaatsten wij — op de vorige bladzijde — een reproductie van een oude foto, waarop men Dr. Cuypers ziet zittende tegenover den overleden, maar nog niet vergeten Victor de Stuers, den redder van zoo menig monument, in een vensteropening van den bouwval van het oude kasteel de Haar, uit welks puinhoopen de bouwmeester het fantastische slot deed verrijzen, dat zijn muren en torens heft hoog boven de grazige landouwen bij het afgelegen dorpje Haarzuilens, met zoo menig ander bouwwerk een schitterend getuigenis alegend van de groote gaven van den negentigjarige.

Benijdenswaardig het lot van hem die op zóó hoogen leeftijd nog gezond en helder van geest kan terugzien op een leven van zóó schoonen, levenwekkenden arbeid. Goed moet het hem doen, ook al erkent hij alles te danken aan „de hulp van den Grooten Bouwmeester, die de talenten onder de menschen verdeelt”, op te merken, dat ook de jongeren, die in sommige opzichten met hem van gedachten verschillen, hem hunné eerbiedige hulde niet hebben onthouden en een van hen, van hem sprekende, de vraag stelde: Wie onzer is zijn mindere niet?

DE VELDBOUQUET.

LISE trad naar buiten in den stralenden morgenzonneschijn; vlug stapte zij het knarsende tuinpad af en opende het groen-houten hekje, dat naar een landwegje voerde; zij wipte erdoor, liet het hekje achteloos open-

staan en liep met veerkrachtige schreden het wegje op in de richting van het bosch.

Bij de eerste kromming bleef zij in verrukking staan.

Goud-glanzende goldende velden rijp koren in het helle zonlicht; sierlijk bogen de halmen zich mee op den zachten wind, die ze, topzwaar, het hoofd naar de aarde neigen deed; vuurrood plekten brutale klapprozen daartusschen op, overschitterend het liefelijke blauw van bescheidener korenbloemen. Achter het goudgeel verhief zich, hoog en statig, donker geboomte waarop de zon lichtende plekken tooverde, die schenen te bewegen door het zachte heen en weer gaan van den weelderigen bladerentooi.

Diep-blauw spande daarboven de wolkenlooze hemel.

Een oogenblik stond Lise roerloos, in bewondering verzonken; toen liep zij, met een gevoel, alsof zij moest zingen en juichen van loutere levenslijheid, door dit wonderschoone gewekt, de smalle plank over, die een slootje overbrugde, en volgde het pad, dat tusschen de korenvelden door naar het donkere bosch leidde.

Haastig, ongeduldig, alsof zij bang was, niet genoeg te zullen krijgen, begon zij voorzichtig het vertrappen van het koren mijdend, met beide handen de kleurige bloemen te vergaderen.

Langs het slootje groeiden donzig gepluimde rietstengels, waarvan zij gretig de mooiste uitzocht, om ze hoog op tusschen het helle rood en het zachte blauw te steken; wilde zuring, die in den de velden omzoomenden grasrand opbloeide, was eveneens van haar gading; een slinger van teer-rose winde-klokjes werkte zij sierlijk tusschen de forscher bloemen door.

Neuriënd, telkens haar bouquet van zich afhoudend, om beter het effect ervan te kunnen beoordeelen, ging zij voetje voor voetje verder, het eene plekje na het andere plunderend.

Plotseling bukte zij naar een eenzaam kaarsje, dat ééns een hardgele paardebloem was geweest en plukte het voorzichtig af; zij blies... éénmaal... tweemaal... driemaal... nóg was het niet uit! Hoeveel jaren zou het dan nogwel moeten duren, vòòr zij...

„Goedenmorgen, juffrouw van Merle!” klonk een vroolijke stem. Hevig verschrikt, omdat zij bij haar kinderachtig gedoe werd verrast, wendde zij zich om, een donkere blos op de wangen.

De jonge dokter van het dorp, dien zij bijna dagelijks ontmoette, sinds zij in de kleine villa van haar oom en tante logeerde, stond vòòr haar.

„Goedenmorgen, mijnheer Velten,” groette zij terug, opkijkend in zijn oogen, waarin een tintje spotlichte.

„Ik stoorde u in een interessante bezigheid, geloof ik,” plaagde hij.

„Wat? Hebt u het kaarsje weggegooid?”

Dat is jammer! Nu weet u immers niet, over hoeveel jaren u trouwen zult!”

„O, het duurt nog lang!” lachte zij, over haar verlegenheid heen. „Ik had al driemaal geblazen en nog was het niet uit! Heb ik niet een mooien bouquet geplukt?” leidde zij haastig af.

„Prachtig!” bewonderde hij. „Het is jammer, dat iemand, die zooveel oog heeft voor natuurschoon als u, tot stadsleven gedwongen is.”

„Ja!” gaf zij met een zuchtje toe. „Als men mij vroeger in mijn kinderjaren vroeg, wat ik wilde worden, zei ik zonder bedenken: „boerin!”, maar langzamerhand zijn mijn aspiraties veranderd.”

Naast haar voortgaand, keek hij neer op haar vroolijk, pittig gezichtje, wat gebruint door de buitenlucht.

„U zou een allerliefst boerinnetje zijn, alleen vrees ik, dat die arme handjes ongeschikt zouden zijn! Blijft u nog lang bij uw tante?”

„Neen” — een uitdrukking van leedwezen verjaagde even de opgewektheid uit haar oogen, maar spoedig straalden ze weer als tevoren — „nog maar een paar dagen!”

„Dat spijt mij! Dat spijt mij zeer!”

Zijn stem klonk plotseling heel ernstig; ze voelde een verraderlijk rood naar haar wangen opstijgen. Zwiingend liepen zij tezamen voort tot aan den zoom van het bosch.

„Ik kan helaas niet langer van uw gezelschap genieten, juffrouw van Merle! Denkt u, dat uw tante mij toe zal staan, vanavond een kopje thee bij haar te komen drinken?”

„O zeker! Dat zal tante heel aangenaam zijn!”

Hij drukte nogmaals haar hand en verliet haar, nog eens omkijkend en met een zwaai van zijn hoed groetend, vòòr een toefje struikgewas hem aan haar bliken onttrok; toen pas begriep zij,

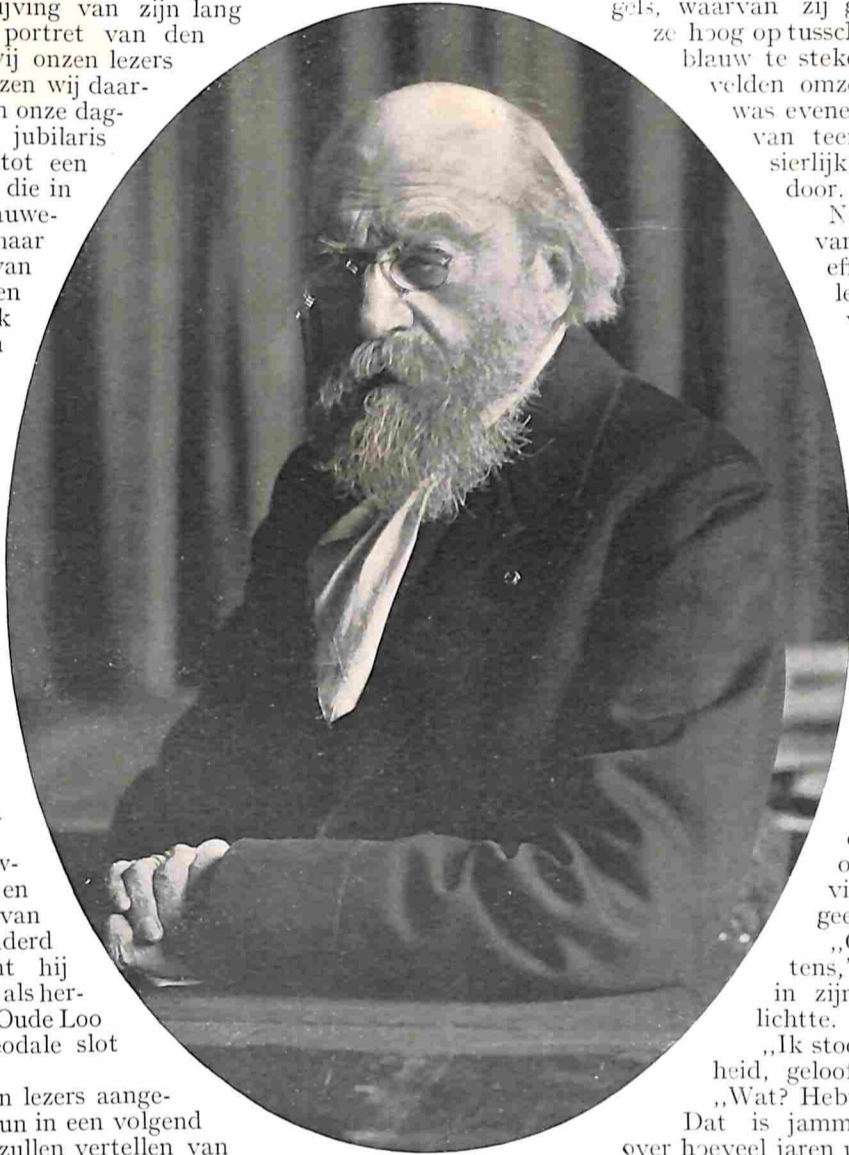

Foto C. Steenberghe

DR. P. J. H. CUYPERS.

hoe dom het van haar geweest was, daar stokstijf te blijven staan, hem nastarend; dat had hij natuurlijk opgemerkt.

Droomerig, de oogen wazig van vaag ontroerende gedachten, zette zij zich tegen den hellenden grasrand aan en leunde het hoofd in de hand; het zachte ruischen in het wuivende graan begeleidde als liefelijke muziek haar stil innig gepeins.

Half onwillig stond ze eindelijk op en liep haastig den afgelegden weg terug. Haar stem beefde lichtjes, toen zij aan haar tante vertelde, dat dokter Veltens dien avond een bezoek zou komen brengen; zij meende in tante's oogen een lachje van begripen te zien, dat haar genoeg deed en ergerde tegelijk.

„Je bent stil, Lieske!” plaagde oom onder het koffiedrinken. „Verlang je naar huis?”

Zich geweld aandoende, begon zij druk te babbelen, heel bang, dat men roeren zou aan dat mooie, teere binnen in haar.

„Wat zullen we vanmiddag doen, tante?”

„Ik moet een visite maken, kind; je gaat toch zeker met mij mee?”

„Graag; ik heb al heel wat nieuwe kennissen gekregen.”

„Je hebt bepaald smaak voor het dorpsleven,” meende haar oom.

„Dat heb ik ook! Ik vind er zoo iets genoegelijks en vertrouwelijks in, dat de menschen elkaar hier allemaal schijnen te kennen en zoo op de hoogte zijn van elkaars omstandigheden; dat geeft een gevoel van zich onder vrienden te bevinden, terwijl men in de stad eerder het tegendeel meent; in de volle, drukke straten dáár voel ik mij veel meer alleen tusschen al die vreemde, mij onverschillig voorbijgaande menschen, dan op een stillen landweg hier, waar ik nu en dan een boer of boerin tegenkom, die mij vriendelijk groet.”

„Of een dokter!” schertste oom, maar hij had spijt van zijn plagerijtje, toen hij Lise's pijnlijk verlegen blozen zag. Zijn vrouw leidde het gesprek handig in een andere richting, haar nichtje voorbereidend op het bezoek van dien middag, door haar heel uitvoerig allerlei bijzonderheden te vertellen omtrent de menschen, die zij ontmoeten zou.

Na het kleine middagdutje van de oude dame begaven zij zich tezamen op weg. Lise had zich zorgvuldig gekapt voor den spiegel in de kleine logeerkamer en voorzichtig den grooten strooehoed opgepriemd, die paste bij het lichte, luchtige japonnetje, dat haar slank figuurtje omsloot.

Vroolijk babbeld liep zij naast haar tante voort, levendig rondkijkend en belangstellend informeerend naar al wat haar aandacht voor een oogenblik boeide.

„Wat een lief huisje is dat toch!”

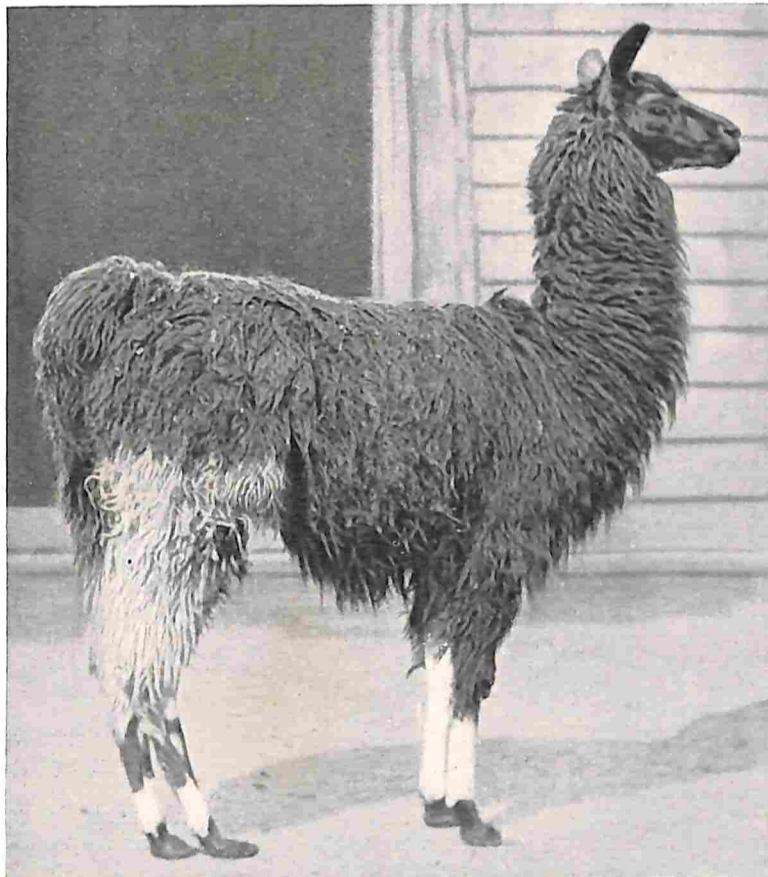
Haar gehandschoend handje wees op een klein huis, dat vooruitsprong uit de rij van in tuinen gelegen huizen, die de deftige wijk van het dorp vormden.

„Dat is het oude tolhuis, kind, daarom staat het zoo ver naar voren. Dwars over den weg liep vroeger de gele afsluitboom, waarvoor alle voertuigen halt moesten maken, in het huisje woonde de tolgaarder; nu wordt het door de gemeente verhuurd.”

„Wie woont er?”

„Het heeft pas nieuwe bewoners gekregen, of liever: een nieuwe bewoonster, een dame; ik weet niet, hoe zij heet, ik heb hooren vertellen, dat zij nog jong en heel mooi is.”

Al pratend waren zij het kleine huis genaderd.

DE LAMA'S.

DE ALPACA (AUCHENIA ALPACO GEN).

Plotseling verwijdden zich Lise's oogen in aandachtig turcn naar een der ramen; met moeite onderdrukte zij een kreet; het bloed vloeide weg uit haar wangen en zij voelde zich een oogenblik zoo duizelig, alsof zij neer zou vallen; met een uiterste wilsinspanning herstelde zij zich en liep door, gewoon verder pratend, al klonk haar eigen stem haar toe als komend van heel ver.

Vòòr het wijd-open raam op een klein tafeltje troonde een sierlijke vaas en daarin... daarin stond haar eigen bouquet, de bouquet, dien zij des morgens geplukt had en op zijn verzoek aan dokter Veltens gegeven!

Er was geen vergissing mogelijk! De donzige rietpluimen wiegden boven het kleurige rood en blauw, waar heel mat de zachte klokjes bij afstaken, die, steunzoekend, zich aan de andere bloemen schenen vast te klampen. Het kon niet anders, het was h  r bouquet, zooals zij dien, al neuriënd, het hoofd vol lichte, gelukkige gedachten, had geplukt en tot een fraai geheel geschikt!

Met een teederen klank in zijn stem, met een uitdrukking in zijn oogen, die recht in haar hart drong, had hij haar gevraagd om die bloemen en nu stonden zij hier! Nu pronkten zij met haar helle pracht in de kamer van de dame, die heel jong en heel mooi was!

Voor die andere waren h  r bloemen bestemd geweest!

O, wat was zij dwaas geweest, om te veronderstellen, dat hij ze voor zichzelf gevraagd had, dat hij ze wilde hebben, omdat h  r handen ze hadden geplukt!

Wilde gedachten warrelden in haar rond; gekrenkte trots en haar nauw ontwaakte liefde, waarvan zij zich plotseling helder bewust was geworden, voerden een heftigen strijd.

Zij had gemeend, dat hij haar liefhad, dat het geen toeval was, dat hij haar gezelschap scheen te zoeken, dat zijn stem voor haar zachter klonk en zijn oogen met innigheid naar haar keken.

Was dat alles een spel van haar verbeelding geweest? Was zij hem onverschillig? Ja, dat moest wel! Hoe kon hij anders h  r bloemen geven aan een andere?

Het glanzende blauw van den hemel scheen verdoft; de bloemenweelde in de tuinen langs den weg scheen geur en kleur verloren te hebben. Grauw was alles in haar en om haar.

En steeds maar praatte en lachte haar mond, alsof er in haar twee wezens leefden,   n, dat in stilte leed en weende en   n, dat deed, zooals zijzelve gedaan zou hebben, als niet dit vreeselijke was gebeurd.

Haar tante deed haar schrikken door op te merken:

„Je ziet bleek, Lise, je hebt zeker last van de warmte!”

„Ik denk het ook, tante; het is vandaag ook al bijzonder drukkend.” Haar trots overwon; kalm wachtte zij des avonds het bezoek van den jongen dokter af.

„Ben ik welkom?” vroeg hij, de waranda binnentredend.

„Zeker!” betuigde de oude dame gastvrij. „Het doet ons allen bijzonder veel genoegen u hier te zien, nietwaar man, nietwaar Lise? Neem dien stoel naast mijn nichtje, als u wilt, het is hier wel niet ov  r-ruim, maar het gaat toch!”

Levendig onderhield Lise zich met hem; het kwam haar een paar maal voor, dat hij haar opmerkzaam aanzag, als bespeurde hij iets aan haar, dat zijn bevreemding wekte; zenuwachtig vroeg zij zich af, of hij misschien voelde, hoe opgeschroefd haar vroolijkheid was.

Veel vroeger dan zijn plan was geweest, nam hij afscheid en liep, somber gestemd, den donkeren weg langs naar zijn eenzame woning.

Vol blijde hoop was hij naar de kleine villa gegaan met het vaste plan, het lieve meisje, dat er logeerde, te vragen zijn vrouw te worden; helder stond haar beeld hem voor den geest, zooals hij haar des morgens gezien had, zoo jong, zoo frisch, zoo blij, zoo passend bij den stralenden zonneshijn en bij de kleurige bloemen om haar heen; haar blos, de zacht-innige uitdrukking van haar oogen hadden hem gezegd, beter dan woorden het konden, dat hij hopen mocht, dat zijn warm gevoel weerklink in haar hart gevonden had.

En nu?

Levendig, huidruchtig bijna, licht coquetteerend, had zij naast hem gezeten; van de teedere aandoening, waarmede zijn bijzijn haar des morgens scheen te vervullen, was geen spoor meer overgebleven; zij was een andere dan het zachte kind, dat hem zoo schuchter-innig haar bloemen gaf.

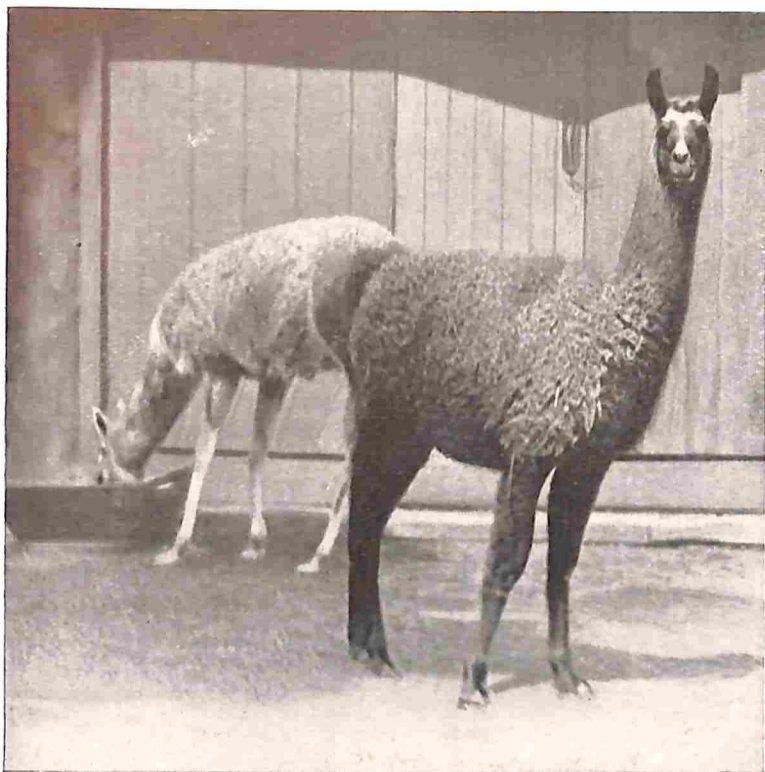
Was het inderdaad een slecht voorteeken geweest, — zooals hij even gevreesd had, een vrees waarover hij onmiddellijk geglimlacht had — dat hij haar bouquet was kwijtgeraakt, hem hier of daar vergeten moest hebben bij het afleggen van zijn verschillende bezoeken?

Vruchteloos had hij zich trachten te herinneren, waar het geweest kon zijn; als hij het had kunnen bedenken, zou hij hem onverwijd teruggehaald hebben, maar hij wist het niet meer en vond het te gek, om overal te gaan vragen, of men ook zijn bloemen gevonden had.

Dus t  ch coquet was ze! Zij had met hem gespeeld, hem hoop gegeven en hem die even plotseling weer ontnomen. Te trotsch, om zich aan een weigering te wagen, besloot hij, zich het coquette meisje uit het hoofd te zetten.—

In haar donker kamertje trachtte Lise vergeefs den slaap te vatten; telkens als zij haar oogen dichtdeed, zag zij v  r zich de groote, rechthoekige lijst van het open raam, daar midden in den bouquet, dien zij gaf aan h  m, dien hij achteloos aan een andere schonk.

ELISE F. RUTGERS.

DE LAMA'S.
GUANACO'S OF HUANACO'S. (AUCHENIA HUANACO H. SM.).

DE LAMA'S.

(Slot).

DE Alpaca is veel minder huisdier dan de Lama. Eigenlijk leeft het dier in half wilden staat daar het enkel om geschoren te worden door de Indianen naar de dorpen gedreven wordt. In groote kudden zwerven de dieren op de Puna in Zuid-Peru en Noord-Bolivia rond. Lager dan 2400 M. worden ze daar niet aangetroffen.

De wol, die deze dieren leveren, moet van uitstekende kwaliteit zijn. Ieder dier geeft jaarlijks ongeveer 3 à 4 K.G. De Indianen vervaardigen er allerlei sierlijke stoffen van. Veel er van wordt echter ook tegen hooge prijzen naar Europa uitgevoerd. Behalve wol wordt ook het vleesch der dieren gebruikt.

De Alpaca is aanmerkelijk kleiner dan de Lama en lijkt uiterlijk wat de romp betreft wel iets op een schaap. De hals van het dier is echter veel langer, vandaar dat de indruk een geheel andere — voor ons oog minder mooi is.

Men heeft meermalen proeven genomen om Alpaca's vanwege haar wol ook in andere streken te fokken, zooals b.v. in de Schotse hooglanden en in Australië, maar deze proeven zijn steeds weer mislukt, niettegenstaande de groote uitgaven, die men daaraan ten koste heeft gelegd. De dieren schijnen zich in andere landen niet te kunnen acclimatiseeren. Om dergelijke proeven, die vermindering van de waarde der dieren in Peru tengevolge zouden hebben, tegen te gaan, is men tot uitvoerverbod van levende Lama's en Alpaca's overgegaan.

De beide andere soorten, de Guanaco en de Vicunja, leven beide in het wild, ofschoon ook hiervan meermalen exemplaren door de Indianen getemd worden. De Guanaco komt in de Cordillera's van Zuid-Patagonië tot Noord-Peru en Ecuador voor. De dieren leven in kudden, die nog al in aantal afwisselen. Meestal zijn er niet meer dan 15 à 20 bijeen, maar men heeft ook troepen van zoo'n 500 waargenomen. In het eerste geval zijn het alleen wijfjes met een enkel mannetje, dat als hoofd van den troep optreedt en de leiding heeft. In het laatste geval zijn blijkbaar meerdere van zulke troepjes tezamen gekomen. Ook treft men kudden van 30 à 40 stuks, enkel uit mannetjes bestaande aan.

Zeer eigenaardig is de gewoonte van deze dieren om hun uitwerpselen dagen lang op eenzelfde plaats neer te werpen. Of daarvan hun naam is afgeleid zouden wij niet durven beweren; waar guano of huano in het Peruaansch mest beteekent, zou dat echter niet geheel en al onmogelijk zijn. De Indianen gebruiken den opgedroogden mest als brandstof, wat in boomlooze streken zeer dikwijls een geheele uitkomst zal zijn. De hoopen kunnen soms acht voet in doorsnee zijn.

De Guanaco heeft ongeveer de grootte van een edelhert. De kleur is vuilbruin van boven en lichtgeel van onder.

In den laatsten tijd heeft Lönnberg in

Peru een veel kleinere varieteit ontdekt, die hij *Lama huanachus carsilensis* heeft genoemd.

De Vicunja's leven in dezelfde streken als de Guanaco. De kudden bestaan meestal uit 6—15 wijfjes, onder aanvoering van één mannetje. Zij zijn iets kleiner dan de Guanaco, maar grooter dan de Alpaca. In hun voorkomen hebben zij iets gazelleachtigs.

Beide wilde soorten worden om hun vleesch en hun huid (die van zeer jonge dieren vormt een pelsartikel) ijverig door de bevolking der streken vervolgd. De jacht geschiedt niet met vuurwapenen, maar de kudden worden eenvoudig in groote troepen in bergengten samengedreven en dan met behulp van lasso en bola gevangen en vervolgens gedood. De Vicunja's worden daartoe in een met stokken en draad omgeven ruimte van ongeveer een half uur gaans omtrek gedreven, waaruit de dieren door de aan het draad verbonden wapperende gekleurde lappen niet durven ontvluchten. De Guanaco's zijn voor zulke omheiningen niet bang en slaan daaruit gemakkelijk op de vlucht.

Zeer opmerkelijk is de trouw en aanhankelijkheid van de wijfjes der Vicunja's aan het mannetje. Zij blijven steeds bij het gewonde of gedooide dier en laten zich eerder dooden, dan dat zij op de vlucht gaan.

Overneming verboden.

J. J. Hor.

HET AMERIKAANSCH DUEL.

DOOR EWALD GERHARD SEELIGER.

(26)

(Geautoriseerde Vertaling).

TOM zat, zonder jas en vest aan, en geenszins op damesbezoek voorbereid, al rookend in zijn stoel en vroeg zich zelf af, of hij niet aan oom Sam een brief zou schrijven, om hem op zijn ontmoeting met Elinor Club voor te bereiden. Maar spoedig verwierp hij dit plan weder. De verhouding was nog niet geheel duidelijk. En op 't laatste oogenblik kon er nog altijd een telegram verzonden worden. Vervolgens dacht hij aan Gladys en aan haar klassiek profiel. Steeds, als hij aan haar dacht, kwam een weldadig aandoend gevoel van zekerheid over hem.

Daar wipte Maggie onverwachts binnen.

„Ik zou je nu wel kunnen vermoorden, Patrick!” siste zij, en wees hem haar tien roze nageltjes.

„Alleen met je handen?” glimlachte hij. „Dat zou erg grappig zijn.”

„Wil je met me vluchten ja of neen?” vroeg zij heftig.

„Allright!” sprak hij. „Ik zie in, dat er iets gebeuren moet. Maar hoe? Buiten staat de detective van Sniffler en Co. Ik kan niet weg, zonder dat hij mij op den voet volgt. Je zult dus alleen moeten reizen.”

„Patrick!” riep zij woedend, haar vuistjes ballend. „Wil je me wegsturen? Ik reis niet weg zonder jou.”

„Reizen?” vroeg hij, zich door de haren strijkend. „In de eerste plaats zou ik wel willen weten waarheen? En dan: heb-je geld?”

„Ik verkoop mijn sieraden!” antwoordde zij, snel tot een besluit gekomen. „Daaraan hebben we voldoende voor een jaar of een half; als we zuinig zijn voor twee of drie jaar.”

Daar kwam ze weer heel dicht bij hem en sprong op zijn knieën. Ze nam zijn hoofd tusschen haar handjes en drukte haar lippen zoo vast op zijn mond, dat hij bijna geen adem meer kon halen.

Er zit niets anders op, dan dat ik haar een oorvijg geef! dacht hij. Eer hij echter tot dit laatste reddingsmiddel zijn toevlucht nam, beproefde hij nog eenmaal sterk aan Gladys te denken. En weder kwam de zoete rust over hem, die hem de kracht van een reus en de goedheid van een wijze schonk.

En hij liet Maggie kussen, zooveel als zij wilde. En Maggie

DE LAMA'S.
VICUNJA'S (AUCHENIA VICUNNA GEN.).

Foto C. Sternbergh.

DE HULDIGING VAN DR. CUYPERS TER GELEGENHEID VAN ZIJN NEGENTIGSTEN VERJAARDAG IN HET RIJKSMUSEUM, OP 19 MEI L.L.

De bouwmeester in 't midden van de zijnen voor het groote schuttersstuk van Van der Helst. Rechts van hem zijn zoon, de bekende architect Jos. Cuypers. Geheel links jonker. de Stuers, de dochter van zijn overleden vriend Victor de Stuers. Daarnaast dr. Cuypers' kleinzoon Michel Cuypers.

kuste, tot de deur opening en Evangeline Cravath in blauw-zijden gewaad met gouden reiger-figuren verscheen. Zij hield in haar rechter hand zeven langwerpige papieren. De edelmoedigheid had eindelijk gezegevierd. Tom zag Evangeline Cravath het eerst en haalde opgelucht adem.

„Maggie!” krijschte Evangeline Cravath. Vervolgens viel zij tegen den wand en de zeven wissels fladderden uit haar krachtelooze vingers.

Maggie stiet een zachten kreet uit en bukte zich, als gereed tot den sprong.

Wat nu gebeuren zal, gaat mij niet aan! dacht Tom, terwijl hij zich snel en geluidloos in de richting van de slaapkamerdeur terugtrok. Bovendien achtte hij het kiescher, te verdwijnen.

„Patrick!” rochelde Evangeline Cravath, te vergeefs naar de wissels grabbelend. „Je bent een lafaard!”

Het lijkt er veel op! dacht Tom, bracht zich achter de slaapkamerdeur in veiligheid en deed deze op slot.

„Lafaard!” riep Maggie, met den voet stampend. „Dat moet ophouden. Ik laat mijn man niet langer uitschelden!”

„Man!” zuchtte tante Cravath verbijsterd, terwijl zij een paar onverstaanbare keelgeluiden liet hooren.

„Ja, man!” bevestigde Maggie trotsch. „Wij zijn met elkaar getrouwd. En mijn contract kan niet opgezegd worden. Van mij hoort hij, van mij alleen!”

Met deze woorden haalde zij een exemplaar van het ethische huwelijkscontract van onder haar blouse te voorschijn, als een degen uit de scheede, vouwde het open en hield de onderteekeningen haar tante onder den neus.

„Patrick Peppercorn!” spelde deze met bevende lippen. „Bedriegster!” Zij rukte het papier uit de handen der rechtmatige bezitster en scheurde het bliksemsnel in stukken.

„Daar!” kreet zij, de stukken voor Maggie's voeten werpende.

„Doet er niets toe!” lachte Maggie kwaadaardig. „Met of zonder contract. Hij houdt van mij, van mij alleen. Ik hoef hem geen wissels te laten vervalschen. U heeft hij alleen om de dollars genomen.”

Dat was te veel. Met een kreet viel Evangeline Cravath in onmacht. Tom, die dezen afloop voorzien had, stak nu behoedzaam zijn hoofd om de slaapkamerdeur. Hij hielp Maggie, de bewustelooze op de sofa te leggen. Terwijl Maggie pogingen deed, haar tante water in den mond te gieten, raapte Tom de zeven wissels op.

„Hm!” deed hij zacht, als wist hij niet recht, wat er mee te doen.

„Geef ze hier!” fluisterde Maggie snel, trok ze hem uit de hand, en stak ze in haar blouse, waar ze ook de stukken van het ver-

scheurde huwelijkscontract bijvoegde. „Wees onbezorgd, Patrick! Ik lijm ze wel weer aan elkaar.”

Zoodra Evangeline Cravath weer tot bewustzijn kwam, maakte Tom zich uit de voeten. Met behulp van de door Maggie gehaalde juffrouw van gezelschap werd tante naar bed gebracht. Ze sprak geen woord. Ze vroeg zelfs niet naar de zeven wissels. Maggie bleef bij haar bed zitten, om den nacht bij haar te waken.

„Zal ik den dokter laten halen?” vroeg ze na een poos.

Maar Evangeline Cravath gaf geen antwoord.

Toen Maggie haar ijswater aanbood, rees zij overeind.

„Je wilt me vergiftigen!” riep ze. „Ga dadelijk uit mijn oogen!”

Maggie ruimde haar plaats aan de juffrouw in en verdween, na haar tante spoedige beterschap gewenscht te hebben.

Drie dagen hield Evangeline Cravath het bed. Op den eersten dag verscheen David M. Brown, om naar haar gezondheid te informeeren. Hij had geen succes. Maggie nam hem zijn chrysanthen af.

Den tweeden dag waagde Maggie zich in de ziekenkamer.

„Verfoeilijk schepsel!” krijschte zij woedend. „Ik verstoot je!”

Den derden dag liet zij Maggie roepen en vroeg naar de wissels.

„Die liggen op uw schrijftafel!” zei Maggie kalm en koel. Evangeline Cravath scheen als van een nachtmerrie bevrijd.

„Brenge ze me dadelijk!” riep zij snel.

Maggie gehoorzaamde en haalde de zeven papieren van de schrijftafel, die ze daar gisteren zelf gelegd had.

Tante rukte ze haar uit de handen, telde ze haastig en stopte ze snel onder haar kussen. Daarop sloot ze de oogen en draaide Maggie den rug toe. Nauwelijks wilde echter Maggie de kamer verlaten, of zij riep: „Je blijft hier. Je wilt weer naar hem toe, ellendig schepsel! Maar ik zal er een eind aan maken. Ik zal je gevangen laten nemen. En hem ook.”

„Dan als 't u belieft in één cel!” merkte Maggie op. „Wij hooren bij elkaar en geen macht ter wereld kan ons scheiden.”

„Ik zal je met David M. Brown laten trouwen!” riep tante op beslist toon. „Zoodra hij komt, zal ik alles met hem bespreken.”

„Ik hoop niet dat hij komt!” glimlachte Maggie minachtend. „Kans bij mij heeft hij toch niet. Trouwt u liever met hem, beste tante! Hij past veel beter bij u dan bij mij. Ik houd niet van zulke jeugdige minnaars. Ik behoud Patrick en u neemt David M. Brown. Dan is alles in vrede en vriendschap opgelost.”

„Je brutaliteit is ongelooflijk!” riep Evangeline Cravath. „Ga dadelijk naar je kamer en verlaat die niet zonder mijn verlof!”

„Kamerarrest dus?” vroeg Maggie lachend. „Ik dacht dat u me op straat zou zetten. Maar u is natuurlijk bang, dat ik daar niet lang alleen zou blijven.”

(Wordt vervolgd.)